

6-05
БОЛЬШЭВІЦКІ

Д

Д

УНІ
ЗЭЛІ
ЦЕ

Д.

ТА

Д

ГАЛОЎНАЕ

Ў НУМАРЫ:

Вышэй рэвалюцыйную
пісьмасць.

Аб культуры і вучобе
работнікаў рэдакцыі.

Пра рэдактара фабрычна-
заводскай газеты.

Заметкі к з'яду рабсель-
кораў Савецкай Беларусі.

Друк у падрыхтоўцы
к сяўбе.

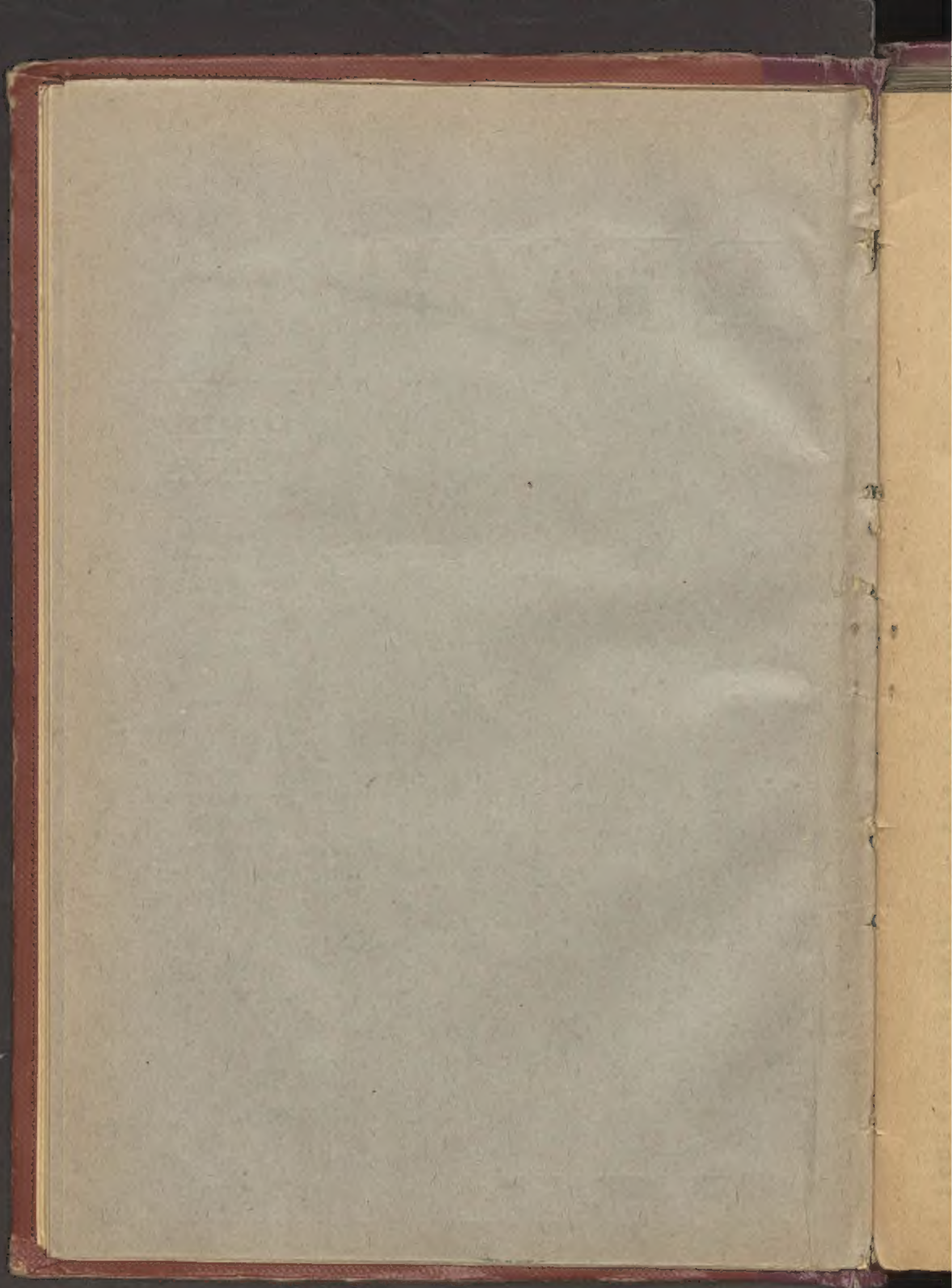
Бясцэнанасць, неаргані-
заванасць.

Работа з рабсельскорамі
і пісьмамі працоўных.

Л Ю Т Ы
1935 г. **3**

ЖУРНАЛ ЦК КП(б)Б

Выдавецтва ЦК КП(б)Б
„Звязда“

Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

Б о л ь ш э в і ц к і д р у к

л ю т ы 1935 г. № 3 (27)

ЖУРНАЛ ЦК КП(б)

Адказны рэдактар А. ДЖЭЛЮК

Выходзіць 2 разы ў месяц.

Адрас рэдакцыі і выдавецтва
МЭНСК, Савецкая 63, тэл. 22412

Вышэй рэволюцыйную пільнасць!

Закончыўшыся судовы працэс па справе Зіноўева, Каменева, Будагімава і інш., прыцягнутых да адказнасці ў сувязі з раскрыццём у Ленінградзе падпольнай контррэволюцыйнай групы, падрыхтаванай і ажыццяўленай гнуснае забойства лепшага сына партыі Сяргея Міронавіча Кірава, паказвае ўсю гнуснейшую контррэволюцыйную здрадніцкую ролю безагвардзейцаў-зіноўеўцаў.

Ідэйныя ватажкі і выхавальнікі фашысцкіх забойцаў з «ленінградскага цэнтру» Зіноўеў і Каменеў, працуючы ў контррэволюцыйным падпольным «маскоўскім цэнтры», педаль аб тэрарыстычных настроях, распальвалі іх і благаслаўлялі на гнуснейшае фашысцкае злачынства зладзеяў-фашыстаў Нікалаева, Катамынава, Румянцова і ім падобных.

Іх ідэала адна платформа — люталінасць, нянавісць да партыі, да яе кіравання, нянавісць да будаўніцтва сацыялізма, якое атрымала такіх іранічных пераможцаў, наперакор іх контррэволюцыйным «тэорыям».

Аб'яднаўшыся на даўным-даўно разбітай жыццём, абшарпанай трагісцка-зіноўеўскай платформе — платформе рэстаўрацыі капіталізма, гэтыя здраднікі-правакатары ішлі на ўсякія гнуснейшыя злачынствы, каб дабіцца кіруючага становішча ў партыі і ўрадзе і заняць там высокія пасты.

«Двурушніцтва было асноўнай запаведзю контррэволюцыйнай банды зіноўеўцаў, было асноўным метадам зносінаў іх у партыі... Зіноўеўская фракцыйная група, зараз разгромленая да панца,

была самай здрадніцкай і самай паларнай з усіх фракцыйных груп у гісторыі нашай партыі. На сутнасці яна была замаскаванай формай белагвардзейскай арганізацыі, зусім заслужваючай, каб з яе членамі абыходзіліся як з белагвардзейцамі».

Цяжка пералічыць колькасць злачынстваў, зробленых гэтымі людзьмі супроць пролетарскай рэвалюцыі.

Зіноўеў і Каменеў не раз выступалі супроць Леніна і яго партыі яшчэ ў дзевяцінаццых гадах. Хто не памятае гэтых інтэрв'ю і рэчаў у 1917 годзе!

Яны на ўсім працягу існавання савецкай улады імкнуліся падарваць яе магучасць. Іх метады двурушніцтва служылі той шырмай, за якой яны хавалі свой пошлы контррэволюцыйны твар.

Разбітыя ў адкрытым баі, пазбаўлены ўсякай аперы ў масах, тройчы пражытыя зіноўеўскія белагвардзейцы самануліся з агалценымі белагвардзейцамі і фашыстамі за граніцай і сталі на шлях вечнага злачынства, на шлях індывідуальнага тэрору.

Пролетарскі суд выканаў волю міліянаў працоўных не толькі Савецкага Саюза, але і ўсяго свету і зусім заслужана жорстка пакараў белагвардзейцаў-зіноўеўцаў. Пролетары і ўсе працоўныя з велізарным уздымам сустралі прыгавор, бо гэта прыгавор міліянаў, якія ўсімі фібрамі душы пенавідзяць і празіраюць наймітаў міжнародных інтэрвентаў, агалцелых трагісцка-зіноўеўскіх бандаў.

Агалцелая банда зіноўеўцаў разлічва

Наша партія, віруєма тайвяліч-
ным генієм чалавечтва, вялікім **Ста-**
ліным высока нясе сцяг левінізма, батэ-
ра і ўпэўнена вярне масы ад перамогі да
перамогі.

Вялікі і аграмадны нашы поспехі. За 17 год з часу Окцябрскай рэвалюцыі краіна саветаў набыла новае аблічча. Створана сацыялістычная індустрыя, на аснове яе рэканструйвана сельская гаспадарка на сацыялістычны лад. На аснове суцэльнай калектывізацыі разгромлена кулацтва як клас. Сацыялістычная ўласнасць стала асновай нашага ладу.

Такавы вынікі барацьбы і перамог, атрыманыя намі пад кіраўніцтвам Ленінскай партыі і вялікага Сталіна на ўсіх фантах соцыялістычнага будаўніцтва. Разбіты ўлучэнт трацікісты-зіноўеўцы і выкінуты ў смяшчэвую яму гісторыю іх контрэвалюцыйныя, прадажніцкія «тэорыі». Разбіты і правыя апартушкі і іх кулацкія «тэорыі». Соцыялізм перамог канчаткова і беспаваротна як у прамысловасці, так і ў сельскай гаспадарцы.

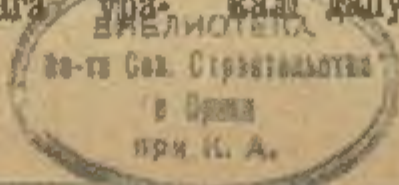
На XVII з'їзді партії, закликаючи
до діяльності, тав. **Сталін** підкреслює,
що «їсє яшчє існує капіталістичнає
апаратування, якое стараєцца ажыўляць
і падтрымліваць перажыткі капіталізм
а ў эканоміцы і свядомасці людзей у
СССР, і супроць якога мы, большэвікі,
павінны трымаць порах сухім».

2

«Треба мець на ўвазе.—таварыў тав.
Сталін,—што рост магутнасці савецкай
дзяржавы будзе ўзмацняць супраціў-
ленне апошніх астаткаў паміраючых
класаў. Іменна таму, што яны паміра-
юць і дажываюць апошнія дні, яны бу-
дуць пераходзіць ад адных форм на-
скокаў да другіх, больш рэзкіх форм на-
скокаў, апялючы з адсталымі слоям на-
селянства і набліжаючы іх супроць са-
вецкай улады. Няма такой шакасі і па-
клёбу, якога-б гэтыя былыя людзі не
ўзвалі на савецкую ўладу і вакол якіх
не прапачвалі-б набліжаваць адсталыя
элементы. На гэтай глебе могуць ажыць
і разварушыцца разбітыя групы ста-
рых контрэвалюцыйных партый: эсе-
раў, меншавікоў, буржуазных нацыяна-
лістаў цэнтра і акраін, могуць ажыць
і заварушыцца астаткі контрэвалю-
цыйных элементаў з трацістаў і пра-
вых ухілістаў. Гэта, зразумела, не
страшна. Але ўсё гэта трэба мець на
ўвазе, каб мы хочам пакончыць з гэ-
тымі элементамі хутка і без асаблі-
вых ахвяр. Вось чаму рэвалюцыйная
цільнасць з'яўляецца той самай якас-
цю, якая асабліва неабходна для пер-
абытковага».

Друк повинен являтися висока пад-
няць революційну пілнасць. Треба
рашуча і бязлітасна выкрываць усякія
мавеўры класавага ворага і яго агенту-
ры. Треба выхоўваць масы ў духу боль-
шэвіцкай неспрымьрасці, у духу пад-
няцця рэволюцыйнай большэвіцкай
пілнасці, так, як гэтаму вучыць нас
левінская партыя і вялікі **Сталін**.

Треба рашуча і беспаваротна пакончыць з элементамі злочыннай безадказнасці ў саміх газетах. Можна было-б прывесці нягала прыкладаў з раённых, ды і некаторых рэспубліканскіх газет, калі дапускаецца рад буйнейшых «тэх-

мітних» памылак, перарастаючых у гру-
быя палітычныя памылкі.

Большэвікам-журналістам не да тва-
ру ссыла на тэхнічныя прычыны,
тодкі безнадзейныя апартуністы мо-
гуць звальваць віну на каго хочаце,
тодкі не на сваю безадказную работу.

Газета павінна быць партыйна за-
вострадай, большэвіцкі насычанай. Уся-
кая памылка накісць аграмаднейшую
жалітычную шкоду.

Газеты абавязаны дапамагчы партый-
ным арганізацыям без астатка да канца
ўскрыць прытаіўшыся трацкіска-зі-
ноўеўскія падонкаў, групоўкі, бязлітас-
на іх выдзілаць і разпуца распраўляцца
з гэтымі падонкамі. Нельга дапусціць,
каб большэвіцкую трыбуну ў газеце ма-
лі скарыстаць усякія антысавецкія
контррэвалюцыйныя элементы.

Газета павінна рабіцца большэвіцкі
«чыстымі» рукамі. Усякія прымазаў-

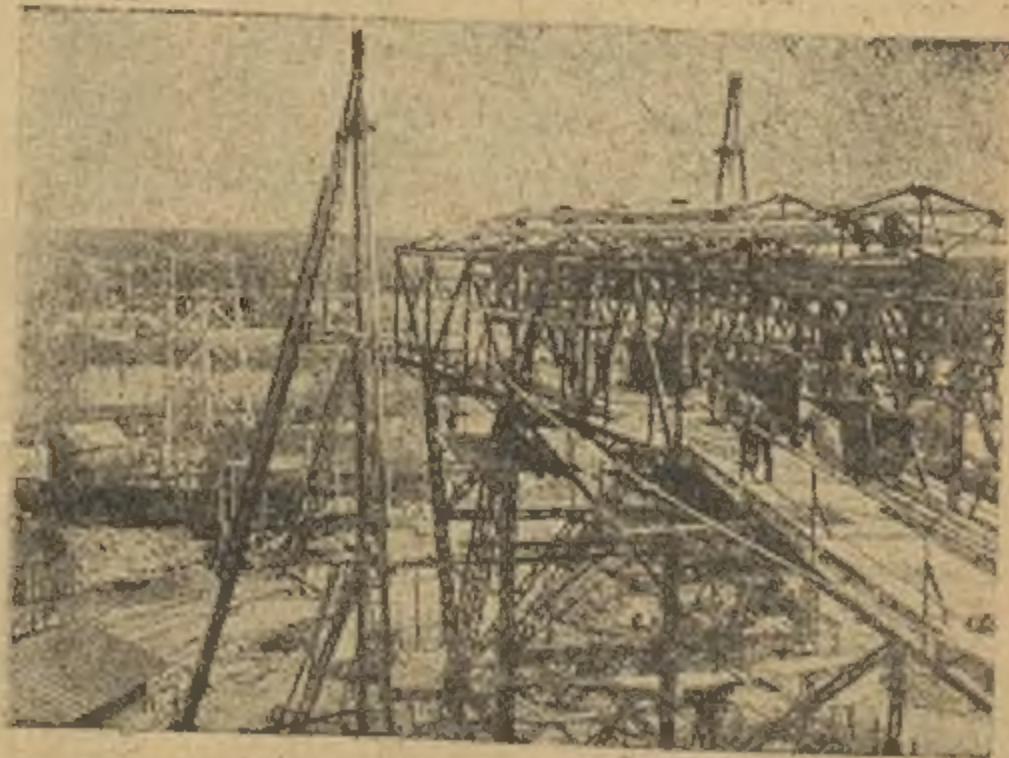
шыся да друку элементы, пад зноса-б
роту маскай яны ні хаваліся, павін-
ны бязлітасна выкрывацца і выганяць-
ца. Гэта асабліва трэба мець на ўвазе
нам, журналістам Савецкай Беларусі,
працуючым на самым рубяжы з капі-
талістычным Захадам.

Мацней, палітычна больш насычанай,
больш глыбока трэба паставіць прапа-
ганду марксізма-ленінізма на старонках
друку. Вылучэнне і выкладанне гісто-
рыі партыі, пытанню левінізма, выву-
чэнне ўсіх і ўсякіх антыленінскіх гру-
повак—вось што павінна быць пастаў-
лена ў цэнтры ўвагі як у самым апа-
раце рэдакцыі, так і на старонках га-
зет.

Прапаганда вучэння Маркса, Энгель-
са, Леніна, Сталіна — важнейшая
ўмова ў рабоце ўсяго нашага друку.

Безумоўна павышаць рэвалюцый-
ную пільнасць, яшчэ нецымірымея зма-
гацца з класавым ворагам і яго агенту-
рай—гэравейшы абавязак нашага боль-
шэвіцкага друку.

**ДОВРУШНАЯ
папяровая ф-ка
„Герой працы“**

Зушэрная пляцоўка
папярскай дарогі

А. ЦЫПІНА

ПРА РЭДАКТАРА

□ □

ФАБРЫЧНА-ЗАВОДСКАЙ ГАЗЕТЫ

Нязмерна 'вырас за апошнія гады культурна-палітычны ўзровень самых шырокіх мас рабочых і ў сувязі з гэтым нязмерна выраслі патрабаванні, якія прад'яўляюцца зараз фабрычна-заводскім газетам—«калектыўным агітатарам, прапагандыстам і арганізатарам» — рабочых мас.

Фабрычна-заводская шматтыражка заклікана дапамагаць партыйнай арганізацыі арганізоўваць рабочых на барацьбу за ажыццяўленне правядзення задач будаўніцтва бяскласавога сацыялістычнага грамадства, за вышананне і перавыкананне промфітплану, аўладанне сацыялістычнай тэхнікай, за культуру работы. Выхоўваць у рабочых сацыялістычныя адносіны да працы, да сацыялістычнай маёмасці, узімаць іх культурны і палітычны ўзровень.

Газету робяць людзі. Ад таго, хто кіруе газетай, хто яе непасрэдна робіць, ад іх культурнай і палітычнай падрыхтаванасці, іх умення арганізоўваць работу, арганізоўваць людзей залежыць, наколькі справяцца газета з тымі адказнымі і пачэснымі задачамі, якія на яе ўскладзены. І перш за ўсё гэта датычыць рэдактара шматтыражкі.

У БССР выдаецца звыш 60 фабрычна-заводскіх шматтыражак. Што прадстаўляюць сабою рэдактары гэтых шматтыражак?

Мы не маем сёння дакладных матэрыялаў аб усіх рэдактарах фабрычна-заводскіх газет БССР. Але і тыя матэрыялы, якія ёсць у нашым распараджэнні, характарызаюць склад і работу большасці рэдактароў фабрычна-заводскіх шматтыражак.

Перад намі анкета «Большэвіцкага друка», запоўненая 16 рэдактарамі шматтыражак Віцебска, Гомеля, Менска, Бабруйска і Барысава.

Усе 16 рэдактароў — члены партыі, пераважная большасць (13 чалавек) рабочыя. Толькі 3 рэдактары з 16 маюць сярэдняю асвету.

9 рэдактароў з 16 не маюць ніякай спецыяльнай падрыхтоўкі, толькі 1 скончыў Комуністычны інстытут журналістыкі, 1 — факультэт друку пры вышэйшай школе профгху, 3 таварышы прайшлі толькі 6 месячных курсы газетных работнікаў пры КІЖ'ы БССР, 2 — трохмесячных курсы. Пераважная большасць — зусім маладыя газетныя работнікі: 4 чалавекі працуюць у газеце ад 1 да 3 месяцаў, 5 чалавек — ад 5 да 7 месяцаў і толькі 7 чалавек маюць стаж газетнай работы ад 3 да 4 год.

Пры такім становішчы вельмі востра стаіць пытанне аб вучобе, аб сур'ёзнай рабоце рэдактара над сабой як у сэнсе агульнай і палітычнай падрыхтоўкі, так і, асабліва, у сэнсе ўзняцця сваёй газетнай кваліфікацыі.

«Большэвіцкі Друк» у № 23 у артыкуле «Аб культуры газет і газетчыкаў» пісаў:

«Газетны работнік, настаўлены партыяй на гэты важнейшы ўчастак, абавязан перш за ўсё сам мець пэўную суму ведаў і клапатліва аб сістэматычным павышэнні свайго палітычнага і культурнага ўзроўню».

Між тым, іменна работа над сабой, вучоба з'яўляецца самым слабым месцам рэдактароў шматтыражак.

Толькі 5 рэдактароў з 16 займаюцца ў семінарах рэдактароў шматтыражак пры рэдакцыях віцебскай і гомельскай газет. Толькі 1 з 16 рэдактароў чытае журнал ЦК ВКП(б) «Большеви́стская пе-

чать», толькі 7 рэдактароў чытаюць журнал «Фабрычна-заводская печать», разлічаны іменна на рэдактароў фабрычна-заводскіх газет. Толькі 10 рэдактароў з 16 чытаюць сістэматычна «Большевистский друк». 2 рэдактары па вышсваюць і не чытаюць ні аднаго спецыяльнага журнала. Ні адзін з 16 рэдактароў не прачытаў за апошнія 3-4 месяцы ні адной кнігі па пытаннях работы газеты, рабоча-рабскага руху.

Таварышы не працуюць над павышэннем сваіх ведаў газетнай работы і ў гэтым асноўная прычына буйнейшых неахопаў у рабоце раду фабрычна-заводскіх газет.

Лепш абстаіць справа з палітвучобай. 6 рэдактароў навучаюцца ў вятэрніх і заводных комбузах, 6 — у марксісцка-ленінскіх гуртках. Але ёсць рэдактары, якія не працуюць не толькі над узняццём сваёй газетнай кваліфікацыі, але не займаюцца і павышэннем свайго ідэйна-палітычнага ўзроўню. Рэдактар шматтыражкі завода «Чырвоны металіст» (Віцебск) т. Гурэвіч, шматтыражкі фабрыкі «Окцябр» (Менск) т. Памяранец нідзе не займаюцца. Зусім зразумела, што гэта не можа не адбіцца на партыйнасці, палітычнай заастраснасці матэрыялаў, што змяшчаюцца ў рэдагуемых гэтымі таварышамі шматтыражках.

За апошнія гады прымерна вырасла нягледзячы на культуры, да мастацкай літаратуры. Гэта не можа не адбіцца і на тэматыцы фабрычна-заводскай газеты. Рабочы хоча прачытаць зараз у сваёй шматтыражцы і рэцэпію на тую ці іншую мастацкую кнігу, і водзвыны на тэатральныя паставы, кіно-фільмы, ён хоча пагаварыць аб прачытанай ім кнізе, аб п'есе, якую ён глядзеў у тэатры, з рэдактарам сваёй шматтыражкі.

Ці зможа задаволіць узросшыя культурныя патрабаванні рабочых газета, рэдактар якой не знаём з лепшымі творамі мастацкай літаратуры, не чытае іх, не наведвае кіно, тэатраў? Безумоўна, не.

Значная частка рэдактараў фабрычна-заводскіх газет зразумелі гэта, сур'ёзна працуюць над узняццём свайго культурнага ўзроўню.

Рэдактар шматтыражкі фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі» т. Фляумбаум прачытаў за апошнія два месяцы такія кнігі, як «Маці», «Мае ўніверсітэты».

М. Горкага, «Большевики ў Дзяржаўнай Думе» Бадаева, «Андрэй Кожухаў», 4-5 раз у месяц наведвае кіно, тэатр. Рэдактар шматтыражкі фабрыкі «Безувій» т. Гіршман прачытаў за апошні час «Я люблю» Аўдзеева, «Петр 1-й» А. Талстога, «Овод» Войніча і інш. Тав. Міхлін (завод імя Кірава, Гомель) за гэты-ж час прачытаў «Подпиту цезинну», «Большой конвейер», «Капитальный ремонт», «Американскую трагедию».

Але побач з гэтым ёсць і такія рэдактары, якія не прачыталі за апошнія 2-3 месяцы ні адной мастацкай кнігі: тт. Мішкін (Бярэзінскі камбінат), Памяранец (фабрыка «Окцябр»), Руэльсон (фабрыка імя Клары Петкіна), Вайман (шчотачны камбінат), Магергут (фабрыка «КІМ» — Віцебск).

Як можа такі рэдактар рабіць культурную газету, узнімаць культурны ўзровень сваіх чытачоў?

«Некультурны рэдактар не можа рабіць культурную газету» — гэта ўказанне загадчыка аддзела культуры і прапаганды ленінізма ЦК КП(б)Б тав. Коніка на нарадзе работнікаў газет — заводніках КІМ'а, абавязаны ўлічыць усе рэдактары фабрычна-заводскіх шматтыражак.

Надзвычай бедная мова, дрэнны стыль, няграмацкасць газеты, — вось вынікі таго, што рэдактар не чытае мастацкай літаратуры, не працуе над узняццём свайго культурнага ўзроўню.

Дзе прычыны таго, што рэдактары фабрычна-заводскіх шматтыражак слаба працуюць над сабой? Звычайна на такое пытанне рэдактар адказвае: «На ма часу вучыцца, работнікаў у газеце мала».

Спасыланне на перагрудку, на адсутнасць часу нічым не ўгрунтавана. Папрабуем давесці гэта на дадзеным той-жа аняжэты «Большевицкага друку».

З 16 газет, рэдактары якіх запоўнілі аняжэту, 8 выходзяць толькі 3 разы ў месяц, прычым 5 з гэтых штодэкадных

газет маюць толькі аднаго аслабанёнага работніка (рэдактар), 3 газеты — 2 работнікаў. 7 газет выходзяць 5—6 раз у месяц. 3 іх 4 маюць па 3 аслабанёных работнікі і 3 па 2 работнікі. 1 толькі адна газета «Сцяг індустрыялізацыі» выходзіць 20 раз у месяц. У гэтай газеце працуюць 4 аслабанёныя работнікі.

Ці можна пры такіх умовах жывёці штодзённа 2-3 гадзіны для вучобы, для работы над сабой? Безумоўна можна. Гэта датычыць не толькі тых газет, у якіх працуюць 3 работнікі, але і тых, дзе ёсць толькі адзін работнік. Справа толькі ў жаданні, ва ўменні арганізаваць сваю работу, свой рабочы дзень, ўменні арганізаваць вакол газеты рабкораўскія актыў. Вось аб гэтым мы і хочам пясаварыць зараз.

«Неарганізаваласць рабочага часу, адсутнасць сістэмы ў рабоце, раскіданасць прыводзіць да таго, што часта прападаюць цэлыя гадзіны за нішто» — пісаў «**Большэвіцкі друк**» у артыкуле «Аб культуры газет і газетчыкаў».

Арганізацыя работы рэдакцыі зярш за ўсё залежыць ад плана арганізацыйна-масавай работы, ад планавання зместу газеты. Гэтага плана няма ў большасці фабрычна-заводскіх газет. У лепшым выпадку складаюцца планы на 1-2 нумары газеты, у горшым — і такіх планаў няма.

Звернемся зноў да анкеты «**Большэвіцкага друку**». На пытанне «ці ёсць у вас план работы рэдакцыі?» 5 рэдактароў адказалі: «План складаем на кожны нумар»; 3 рэдактары: «Складаем план на 2 нумары» і толькі 4 рэдактары заклілі, што яны маюць месячны план работы. Астатнія 4 абмежаваліся лаканічным адказам: «План ёсць». Якія гэтыя планы — ці планы асобных нумароў, ці планаванне тэматыкі газеты на пэўны перыяд часу, план арганізацыйна-масавай работы — гэта астаецца «сакрэта» рэдактара.

А ў выніку рабочы дзень у большасці рэдактароў і астатніх работнікаў газеты праходзіць неарганізавана, траціцца на нішто шмат часу, людзі не ведаюць з чаго пачынаць. Большасць рэдактароў пачынаюць свой рабочы дзень з абходу цэхаў, гутарак з рабочымі, гэ-

та значыць «арганізуюць матэрыял» для чарговага нумара газеты. Але пры адсутнасці цвёрдага плана гэтыя гутаркі абход цэхаў не дасягаюць мэты.

На фатаграфіі рабочага дня рэдактара шматтыражкі менскага хлебакамбіната тав. **Язір** (глядзі 1-2 нумар журналу за студзень 1935 года) мы паказалі, ва што выліваецца гэты абход цэхаў, калі рэдактар на працягу 40-50 мінут у часе работы гутарыць з дзесяткамі рабочых, брыгадэраў, майстраў.

Праверка работы шматтыражкі і нізавога друку бабруйскага лесакамбіната паказала, што наведванне работнікамі газет цэхаў, гутаркі з рабочымі ператвараюцца фактычна ў «майстраванне» заметаў на аснове пачутых размоў рабочых паміж сабой. Ці на аснове 5-хвіліннай гутаркі прадстаўніка рэдакцыі з рабочымі. Зразумела, якая можа быць якасць гэтых «арганізаваных» матэрыялаў.

Што-ж робяць рэдактары паміж выходам газеты?

«Працую з рабкорамі, кірую штодзенькамі, бываю ў цэхах, арганізую матэрыял» (**Цырына**, фабрыка імя 8 сакавіка — Менск).

«Складаю план нумара. Арганізую матэрыял, распраноўваю асобнымі матэрыяламі на мясцах» (**Мішкін** — Бярэзінскі камбінат). «Складаю падрабязны план нумара. На плане арганізую матэрыял у розных формах (брыгадны індывідуальны і т. д.)» (**Памяранец** — фабрыка «Окцябр» — Менск).

Гэтыя адказы тыповыя.

Праўда, значнае месца ў рабоце рэдактароў паміж выходам газеты займае работа з рабкорамі, з рэдакцыйнымі наслепкамі. На швейнай фабрыцы імя Дзержынскага (Бабруйск) за апошнія 2-3 месяцы праведзены тры нарады рабкораў, трохдзённые курсы рэдактароў наслепных газет. На заводзе «Чырвоны металіст» (Віцебск) праведзены курсы рэдактароў на 30 чалавек, 6 нарад рэдакцыйных цэхавых і брыгадных газет. На фабрыцы «Везувій» (Гомель) штомесячна праводзіцца «Дзень рабкора», 2 разы ў месяц працую рабкораўскія семінары. Трэба сказаць, што на радзе прадпрыем-

стваў работа з рабкорамі і рэдкалегіямі насценгазет за час падрыхтоўкі да ўсебеларускага з'езда рабселькораў значна ажыўлялася. Але адсутнасць цвёрдага плана адбіваецца і на гэтай рабоце. Невыпадкова частка рэдактароў шматтыражак на пытанне анкеты «Большавіцкага друку» «Якую работу з рабкорамі і рэдкалегіямі насценгазет правялі за апошнія 2-3 месяцы» адказалі самымі агульнымі словамі.

«Нарады рабкораў, вучоба рабкораў, рабкораўскія з'езды» (Цыркін — фабрыка імя 8 сакавіка Мінск).

«Арганізаван літаратурны гурток. Іншы раз калектывуны паход у кіно, тэатр, зотам каталіне на лодках» (завод «Пролетарый» — Гомель).

«Праведзена нарада, юбілей 200 нумара штодзёнка і асабіста гавару кожны дзень з кожным рэдактарам». (Магергут — фабрыка КІМ, Віцебск).

«З'езды рабкораў, перапіска і інструктаж» (Стэрнін — леспрамгас і сільгаскантора).

«Праводжу гутаркі з рабкорамі і нарады рэдактароў насценгазет» і т. д. і т. д.

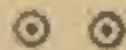
Якія з'езды, на якіх пыталіся, што гэта за перапіска — з кім і аб чым, аб гэтым перапісцы вышэй рэдактары не гавораць, бо ў іх няма плана работы газеты, работы з рабкорамі.

Вось чаму рэдактарам фабрычна-за-

водскіх шматтыражак прыходзіца траціць столькі часу на арганізацыю матэрыялаў, вось чаму так неарганізавана праходзіць іх рабочы дзень, вось чаму ў іх часта не астаецца часу для вучбы, чытання мастацкай літаратуры, наведвання кіно, тэатра.

Планавасць у рабоце, арганізацыя такой газеты моцнага рабкораўскага атыла дасць магчымасць рэдактару правільна паладзіць работу, арганізаваць свой рабочы дзень так, каб аставаўся час і для паглыбленай работы над сабой, для ўзняцця свайго культурнага і палітычнага ўзроўню, свайго газетнай кваліфікацыі.

А без гэтага — без сістэматычнай, глыбокай работы над сабой, немагчыма зараз работа ў партыйнай газеце.

Юнкеры—дэлегаты ўсебеларускага з'езда юнкораў у рэдакцыі кнімавіцкай раённай газеты «Комуна».

ЯШЧЭ ЛЕПШ ВУЧЫЦЦА І ПРАЦАВАЦЬ

Надрукаваныя ніжэй выступленні чатырох работнікаў лепельскай раённай газеты «Калгасная праўда» аб іх вучобе, аб іх палітычным і культурным росце настолькі яркі і калібрэтны, што амаль не патрабуюць спецыяльных каментарыяў. Таму мы абмяжувемся толькі некаторымі заўвагамі.

Што прадстаўляюць сабою работнікі «Калгаснай праўды»? Усе яны ў мінулым актыўныя сельскоры. Прышлі яны ў рэдакцыю з багатым вопытам сельскагаспадарчай работы, але не ведалі нават асноў газетнай справы. Палітычны і культурны ўзровень таварышоў у той час быў таксама не вельмі высокім.

Так пачалася работа ў газеце і т. Садоўскага, і Шыфрыной, і Дзясюкевіча і Чарняўскага. Кожны з іх па-свойму перажываў труднасці першых месяцаў работы ў газеце. Але ўсе таварышы пайшлі па аднаму шляху—**узятліся за вучобу, за аўладанне газетнай тэхнічай, за павышэнне свайго палітычнага і культурнага ўзроўню.**

Тав. Дзясюкевіч у сваім артыкуле піша, што ён, параўноўваючы сваё цяперашняе мінулае з цяперашнім, не назімае сябе—настолькі палітычна грамадзянай і культурнай ён стаў. Гэта-ж можна сказаць і пра т. Садоўскага, які прайшоў у рэдакцыю шлях ад інструктара да памесніка рэдактара, і пра т. Чарняўскага—у мінулым лётработніка, стаўшага цяпер добрым самаратарам рэдакцыі, і пра т. Шыфрыну.

Варта пагаварыць з любым работнікам «Калгаснай праўды», каб пераканацца, што перад вамі палітычна грамадзяны, культурны газетны работнік. Таварышы добра разбіраюцца ў рашэннях партыі і разам з тым гатовы гадзіну спрачацца аб характарыстыцы герояў «Петра Перваго» ці шлохаўскай «Поднятой целины», аб паставаўках маскоўскіх оперных тэатраў (оперы слухаюць па радыё) і аб апошніх

палітычных і культурных падзеяў у СССР і за мяжой.

Можна работнікі «Калгаснай праўды» працуюць у нейкіх асаблівых умовах, якія розніцца ад умоў іншых раённых газет? Нічога падобнага. Кожнаму з іх хапае рэдакцыйнай работы, але славетная «перагрузка», чкою так часта асаблівыя газетныя работнікі імкнучыся апраўдаць сваё нежаданне вучыцца, для работнікаў лепельскай газеты не з'яўляецца перашкодай у вучобе.

Многія рэдакцыі раённых газет яшчэ не маюць таго, што ёсць у рэдакцыі «Калгаснай праўды» — гэта **планавасці ў рабоце, строгага рэжыму рабочага дня рэдакцыі.** Тут работнікі не бадзяюцца гадзінамі на рэдакцыі без справы, а кожны сёння ведае, што ён павінен будзе праціць заўтра і паслязаўтра. Таму ім няма патрэбы працаваць вечарамі і вольны свой час яны аддаюць рабоце над сабой і культурнаму адначынню.

Але ці толькі лепельскай газеце даступна такая арганізацыя работы? **Так можна і так павінна арганізаваць работу кожная раённая газета.** Узяцца за гэту справу павінны перш за ўсё рэдактары газет, а таксама партарганізатары рэдакцый, калі яны хочуць, каб работнікі рэдакцыі вучыліся, раслі, павышалі сваю кваліфікацыю. Знішчыць бесталкоўшчыну, хаос, бяспланавасць у рэдакцыі, завесці строгі і дакладны расклад задачы матэрыялаў у набор, вёрсты і друкавання газеты—вось чаго нашы рэдакцыі павінны дабіцца на што-б там ні стала.

Рэдактар «Калгаснай праўды» т. Бароўскі гэтымі днямі мяркуюе правесці наступнае мерапрыемства. У рэдакцыю прыязуць і павесяць на сцяну вялікую геаграфічную карту свету. Выкладчык геаграфіі мясцовай дзесяцігодкі прачытае лекцыю па геаграфіі рэдакцыйным работнікам. Ён таксама будзе правяраць іх веды ў гэтай галіне, вель-

ні необхідних журналістам.

— Хачу ведаць, — кажа т. Вероўскай, — наколькі мае работнікі ведаюць, дзе ляжаць гарады і дзяржавы, аб якіх мы пішам у кожным нумары. Калі выспетліва, што слаба ведаюць, наладжу ў рэдакцыі рэгулярныя заняткі па географіі.

Там кожны рэдактар павінен цікавіцца тым, як вучацца рэдакцыйныя работнікі, якія ў іх веды ў галіне палітыкі, эканомікі, літаратуры, якія класіфікацыі чытаюць. Гэта рэдактар павінен ведаць для таго, каб своєчасна дапамагчы работніку рэдакцыі ў яго вучобе, даць патрэбную параду, ўказаць яму патрэбную літаратуру і дапамагчы яе набыць. Рэдактары павінны памятаць, што словы тав. **Сталіна** аб увазе да сумленных работнікаў, аб выхоўванні іх адносяцца не толькі к працаўладальнікам, але і к работнікам газет.

Гэта сказаць і аб палітыкаванні рэдакцыі: «Каласнай праўды», бо яно адыгрывае немалую ролю ў забеспячэнні вышэйшых ужоў работы і вучобы работнікаў рэдакцыі.

Смела можна сказаць, што такога палітыкавання, якое мае «Каласная праўда», не мае нічога большасць нашых рэдакцыйных газет. Але справа не ў самым будынку рэдакцыі. Ён значна гісторычна будынак другіх рэдакцый. Справа ў чыстаце, у культурнасці рабочых наскоў. Усё ў рэдакцыі акуратна: камплекты маюць сваё месца, на сталах не ўбачыце папяронага хаосу, чысты падлога, цёпла і светла.

На стане сакратара рэдакцыі стаіць чатырохламповы радыёпрыёмнік. Кожны вечар работнікі рэдакцыі збіваюцца паслухаць перадачы з Масквы. Меска а раніцою прымаюць алошніва навіны па радыё. У рэдакцыі ёсць шахматы. У вольную хвіліну пасля работы работнікі рэдакцыі часта праводзяць за імі гольфіну-другую.

Для работнікаў рэдакцыі пабыта бібліятэка палітычнай і мастацкай літаратуры. Выпісваюцца журналы «Красная новь», «Октябрь», «Молодая гвардия», «Поднятая революция».

Усё гэта — і радыё, і бібліятэка і літаратурныя журналы, і чысты падлогу, і шахматы — зусім не дробязь. Усё гэта спрыяе і паспяховай рабоце

касаюцца работнікі і яго пэрытычым і культурнаму росту.

Ці могуць усё гэта завесці іншыя рэдакцыі раённых газет? Вядома могуць і павінны.

Не будзем паўтараць аб педатонах, якія усё-ж ёсць у вучобе работнікаў сельскай газеты і аб якіх тамарыны сказалі ў сваіх артыкулах. Правільна робіцца. Шыфрына, калі яна патрабуе (гл. артыкул «Не мыслію работы без вучобы») паставіць на палезную вышнюю наектыўную вучобу ў рэдакцыі. Іменна гэта справа ў рэдакцыі пастаўлена нічо не зусім добра. Аб тым, што такая наектыўная вучоба патрэбна, гавораць і наступныя факты.

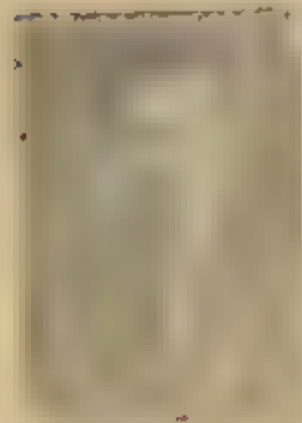
Найбуйна ў рэдакцыю ўзялі актыўны селькор **А. Палонскі**. За месяц работы ў рэдакцыі ён напісаў павучыцца толькі... падпісваць адрасы і адрасуліць шпіцы. Апрача газеты нічога больш не чытае. Падліткіны не праводзіць. Горыла ўсё тое, што ў рэдакцыі дзівавацца ўвагі на гэтага маладзенька. Задача-ж рэдакцыі, калі яна ўзяла на работу актыўнага селькора, не марынаваць яго на тэхнічнай рабоце, не рабіць з яго канцэлярыста, а вучыць яго газетнай сямове, дапамагаць яму палітычна і культурна развіцца.

Ёсць у рэдакцыі і т. **Пачкаева** — інструктар сельгасадзела. Яна скончыла Магілёўскі газетны тэхнікум. І пасля месяцаў работы ў «Каласнай праўдзе» яна сказала, дамі ёй вельмі многа ў гэтым практыцы. Але і яна скардзіцца на адсутнасць у рэдакцыі сістэматычнай газетнай і літаратурнай вучобы.

— Мне не ўказваюць на творчы тав. Пачкаева, — на палатны напісаных ці апрацаваных мною артыкулах. Напярэйшыя работнікі падпіраўляюць гэтыя заметкі, ні слова мне не кажуць, пасылаюць іх у набор. Значна гэтыя заметкі я бачу толькі ў наступным нумары.

Рэдакцыя цяпер прыняла рад мер для валадзявання ўнутрырэдакцыйнай газетнай і літаратурнай вучобы. Аб іх ніжэй падрабязна расказае т. Садоўскі ў сваім артыкуле «Як мы будзем вучыцца ў 1935 годзе». Трэба толькі наждаць, каб усё намечанае было зроблена.

ЯК МЫ БУДЗЕМ ВУЧЫЦЦА Ў 1935 ГОДЗЕ

Не прыходзіцца даваць, што для кожнага работніка больш важна даду апра-
цаванне спецыялі-
фікацыі ведам газет-
най работы неаб-
ходна яшчэ каб бы-
лі шырокія палітычныя і
агульнаасветныя ве-
ды, штодзённая і ўнар-

та працаваць над павышэннем гэтых
ведаў. Без гэтага газетны работнік не
зможэ ўспяць да рэдакцыі большавіцкай
газеты.

Таму і пачаў я, што жартуючы на-
зваць гэтую вучэбна-працоўчую кніжку
газетнай вучэбнай кніжкай, бо яна по-
казвае шырокія наравы і шырокі час-
тоўны ўзровень ведаў абгаворана неба-
гатоўнага ў змешчаных у журна-
лах «Районная і похитотдзельская пе-
чатка» і «Большавіцкі друк».

Але я гэтага года мы каласным чынам
працавалі над гэтым вучэбным. Ма-
жэ завадаць гэтую кніжку і перапраца-
ваць яе паводле і матэрыялаў літаратуры.
Бібліятэку гэту мы безумоўна
будзем павышаць. Звязаліся з рэдакцы-
яй «Крестыянскай газеты», каб абгаво-
рыць, каб яны ватэрыял на літаратуру
і на вучэбную. У рэдакцыі мы арганізавалі
агульнаагульную чытку і перапраца-
валі літаратуру. Гэтыя літаратуры
рабавалі «Потытвую паліну» Шалахава
і «Дрытву», Якуба Коласа.

Тут рэдакцыі мы вынісваем шмат
журналаў, агульных пытанняў рабо-
ты, «Большавіцкая печатка»,
«Районная похитотдзельская печатка»,
«Большавіцкі друк», «Рабочествор»,
«Потытву». З гэтых журналаў мы часамі
вынісваем толькі некаторыя артыку-
лы і літаратуру, кожны работнік чытаў
і самастойна. Цяпер мы ў гэту справу
дадаём такі парадак: матэрыял кожна-
га нумара гэтых журналаў мы будзем
бярэць на рэдакцыйных нарадах.
Мы ўжо разглядалі нумары гэтых жур-
налаў за снежань 1934 года і № 1 за

1935 г. журнала «Районная і похитот-
дзельская печатка». Адамасова, як праві-
ла, і гэты будзем праводзіць
критычнае абгаворэнне нумароў нашай
газеты.

Няма чаго даказваць, што ўсё гэта
будзе павышаць і палітычны, і культур-
ны ўзровень кожнага работніка рэдак-
цыі.

Цяпер некалькі слоў аб сабе.

У газеце я працую з жніўня 1931 го-
да—спачатку інструктарам, потым за-
гадчыкам селькагаспадарчага аддзела, а
з 1 снежня 1933 года намеснікам рэдак-
тара. Перад тым, як прыйсці на работу
у газету, скончыў месячныя курсы
газетных работнікаў пры Культпрофе
ЦК ВКП(б).

Зразумела, за такі кароткі тэрмін
курсы не маглі даць грунтоўнай падрых-
тоўкі. Яны далі толькі пачаткі аб га-
зетнай рабоце. Усё астатняе трэба было
пабываць у працесе работы.

У пачатку было цяжка. Пішаць, пі-
шаць, бывала што-небудзь, а як прыня-
сеш рэдактару, ён возьме і перакрэсліць
напісанае. Тут не так, кажа, тут упуш-
чана тое і тое, там трэба так і так напі-
саць. Натумаеш і бачыш: сапраўды ко-
ска напісана. Сам па сабе злуеш, як ге-
та я сам не мог да гэтага дадумацца.
Але «дадумацца да гэтага» не так прос-
га. Дык не дадумаешся, калі не агула-
еш стылем газетнай работы—умешнем
у кожным матэрыяле выдзеліць галоў-
нае. А вось гэтым я тады і не ўладаў.

Шмат прышлося чытаць, запавядаць
колыт работы дзвух, каб аднавілаць
хопь-бы ў малой ступені тым запатраба-
ваўся, яны працягваюцца да газет-
нага работніка. Газета «Правда», да
мяне была заўсёды асноўным падручні-
кам, па якім я вучыўся і вучуся больш-
шавіцкаму стылю афарылення матэрыя-
лу.

Цяпер я адчуваю сябе значна выра-
слым. Мае веды—і палітычныя, і агуль-
наасветныя—пачаў павышацца. Але я
ні на міг не кідаю працаваць над са-
бой. Паміма газет я яшчэ шмат чытаю
палітычнай і мастацкай літаратуры. З
мастацкай літаратуры за тыдзень я пра-

чытаў «Евгеній Онегин» Пушкіна, «Роман на Русі жыць хораша» Некрасава мінчаю чытаць «Избранные произведения» Маякоўскага. Прачытаўшы такую кніжку адчуваеш, як веды твае прыкметна павыліваюцца, пачынаеш бачыць крыху далей, чым да гэтага, а гэта ў сваю чаргу павышае якасць работы ў газеце.

Ів. ЧАРНЯЎСКІ—адказны сакратар рэдакцыі

Для вучобы заўсёды знаходжу час

Прываць, удзель у друку я пачаў яшчэ ў школьна-лаўскім часе. Толькі многа пасаў у гэтую і прынтыраваную газету. У 1931 годзе збылася мая дачынная мара—я пачаў працаваць у рэдакцыі «Калгаснай прадвы». Першаймай работай у газеце была літаратурная апрацоўка матэрыялу.

Сярод,поўнай часткі газетных работ пачаў яшчэ і цалер існуе погляд на літаратурную праўку, як на апошнюю на значную работу ў рэдакцыі. На справу ж гэта далёка не так.

Літаратурная праўка матэрыялаў для друку ёсць адназначная работа, падрубка ад таварыша, які не выконвае поўнай палітычнай, агульнаасветнай і літаратурнай граматычнасці. Або гэтым таварышам, вопыт чатырох гадоў майго сацыялізму ў газеце.

Няправільна сцвярдзенне некаторых таварышоў і аб тым, што работа над літаратурнай апрацоўкай матэрыялаў не сапраўды вучоў і росту работніка, а наадварот затрымлівае яго.

Кра сябе я скажу, што работа літаратурныкам дала мне пельмімнота, гадоўных чынам у сэнсе выпрацоўкі добрай газетнай мовы. Мне павучыла мяне крытычна адносіцца да матэрыялу, навучыла знаходзіць і падзяляць важнейшае ў ім. Гэта дало мне неабходныя навыкі для работы не толькі над селькорамі, але і над сваім матэрыялам.

Асноўнай крыніцай, зямель я буду ў дадзеным папярэдняе свае веды, з'яўляецца запішны КІЖ. З 3 па 13 студзеня і 17 па канферэнцыі завоўніскаў пры КІЖ'ы. Шмат дала гэта канферэнцыя. Толькі толькі дэнкаваць іспраўніцтва КІЖ'а за сапраўднае гэта канферэнцыя. Надаць, каб такім канферэнцыі сёліка-мэ ахотэматычна.

Шмат, калі я ўжо больш-менш добра ўладаю газетнай мовай, я многа працую над кожным словам заметкі, на некалькі раз перачытваю і перапраўляю напісанае, што оказываецца, адпаліфоўваю матэрыял. Я лічу, што развіць у сябе пачуццё адказнасці за кожнае падрукаванае слова—абавязак кожнага газетнага работніка.

Вось ужо другі год я працую адказным сакратаром рэдакцыі. Перш за ўсё скажу аб тым, што наотуд прадстаўляе сабою сакратар ва ўмовах нашай газеты (мне здаецца, што гэта адносіцца не толькі да нашай газеты). Я, напрыклад, у асобе сакратара сумяшчаю: літаратурнага праўчыка, карэктара, выпускаючага, і прымаю на радыё інфармацыю ТАСС—Белта. Да нядаўняга часу я яшчэ таксама веў аддзел шмат рабочых і калгаснікаў. На майм абавязку ляжаў прыгляд паступаючых карэспандэнтна, размеркаванне іх па аддзелах і т. д. Цяпер гэту работу выконвае другі таварыш. Ясна, што такая нагрузка поўнага паглынае не толькі ўвесь рабочы час, але прыходзіцца праводзіць у рэдакцыі на некалькі гадзін вечарам.

Набетае пытанне—ці магчымы рост і вучоба газетнага работніка ў такіх умовах (я, у прыватнасці, маю на ўвазе сябе)? Многія з рэдакцыйных работнікаў скарызацца на тое, што перагружанасць работай не дае магчымасці працаваць над сабой. На сваім ўласным прыкладзе я хачу абвергнуць гэта.

Мне прыходзіцца працаваць у рэдакцыі не менш 10 гадзін у суткі. Мой ра-

бочы дзель пачынаецца ў 8 гадзін рэдакцыі (у гэты час пачынаецца перадача радыёмагніт ТАСС) і канчаецца ў 9-10 гадзін вечара, калі выхад газеты ўжо ідзе па пошты. Але ўсё-ж я штодзённа выпроўваю час для таго, каб прачытаць не толькі газеты, але і некаторую літаратуру.

Мяне вельмі цікавяць пытанні тэхнічнага афармлення газеты і я над гэтым шмат працую. У кожнай газеце, апрача яе зместу, маю ўвагу прыцягвае вэрстка, мастацтва яе афармлення. На пытанні тэхнічнага афармлення газеты ў мяне ёсць тэсма некаторая літаратура. Надрукаваны падручнік «Тэхнічнае афармленне газеты» і Урдава «Тэхнічнае афармленне газеты», якая служыць для мяне настольнай кнігай. Ёсць у мяне і «Основы газетной корректуры» Ізюмава—таксама карысная кніжка. Рэгулярна чытаю журналы «Большевистская печать», «Районная и политотдельская печать», «Большевистский дружок», газету «Правист». Яны даюць вялікую карысць для павышэння маёй газетнай кваліфікацыі.

Але агульны працавор і слоўны багаж работніка не будзе расці, калі ён не чытае мастацкай літаратуры. Я ўвесь час сяду за кніжкамі на кніжным рынку, прыкладаю ўсё на-

магаю, каб кожную ночку мастацкую кніжку набыць і прачытаць.

Прызнаюся, што за апошнія тры несяды мастацкай літаратуры чытаў хала: моста часу аддаў на прапрацоўку біяграфічных палітычных падзей, але ўсё-ж пра-чытаў за гэты час «Капітальны рэ-жым» Л. Собалева, «Скутаровскаго» Л. Леопавы, «Походженье факіра» В. Іва-нова, першую кніжку «Брускон» Ф. Пан-фёрава, прачытаў некаторыя творы Гор-кава і Чэхова. У лютым прачытаю на-стольныя кнігі: «Векущая ось» Ільенкова, «Война» П. Тіханова, «Петр 1-й» А. Талстога.

На прыкладу работнікаў газеты «Лу-чок» мы будзем праводзіць у сябе ў ра-дакцыі так званыя «літаратурныя аса-мблеі»—калектыўныя чыткі і глыбока-расбор мастацкіх твораў. Першую аса-мблею прысвячаем разбору «Полтавой це-липы» Шалахава, другую—разбору не-дасядаўскай «Дрытвы».

У рэдакцыі ёсць радыёпрыёмнік. Ас-лоўнае яго прызначэнне—прыём інфар-мацыі. Але мы паставілі радыё на служ-бу і нашаму культурнаму аддзяленню. Мы ўсе часта, сабраўшыся каля радыё-прыёмніка, слухаем оперы, драматычныя кантаты, літаратурныя перадачы. На-даўна, напрыклад, мы праслухалі па ра-дыё выдатную драму «Гібель эскадры» Карнійчука.

Сцяпан ДЗЕСЮКЕВІЧ — адзін з лепшых афіцэраў і адзін з лепшых рэдактараў

КІМ Я БЫЎ І КІМ СТАЎ

Калі ў 1933 годзе я пачаў працаваць у рэдакцыі «Каласнай праўды», я падумаў: ну, тут вучыцца, пра-цаваць над сабой не змагу. Вельмі-ж мно-га часу прыходзілася атчаваць афармленню матэрыялу. Яны к та-му-ж я часта выязджаю на раён.

Але ўжо праз некалькі дзён работы ў рэдакцыі я адчуў, што справа якраз і ўпярэцца ў слабую маю газетную і літа-ратурную падрыхтаванасць. Бывае, ся-

ліну на працоўнай дробнай аметыі на-ліваю гадзіну.

Трэба сказаць, што ў першы год ма-ёй работы ў рэдакцыі сур'ёзна заняцца вучобай мне не ўдавалася. Справа ў тым, што ў рэдакцыі вельмі дэспна пла-навалася работа. Прыдзе, бывала, у рэдакцыю і не ведаеш, за што ўзяцца. Так і праходзіў калява дзень, і толькі к вечару пачынаеш работу. І выходзіла, што сядзіш у рэдакцыі дзень і ноч, а толку мала і для работы над сабой ча-су не астасца. У такім-жа становішчы былі і ўсе нашы работнікі.

З восені 1934 года мы работу ў ре-дакцыі карэнным чынам перабудавалі, пачалі працаваць атамала. Гэта да-ва-

Усім нам матымасць пачаць ўмоўлена працаваць над сабой. Я і хачу раска-заць аб тым, як я працую і вучуся.

Раніцой, як толькі прыходжу ў рэдакцыю, бегла праглядаю свежыя газе-ты і бяруся за афармленне матэрыялу для чарговага нумара. За некалькі дзён да таго я ўжо ведаю, які матэрыял трэ-ба рыхтаваць у даны нумар. К 5-6 га-дзінам амаль штодня я ўжо вольны. Гадзіну—другую адпачываю і бяруся за вучобу.

Перш за ўсё ўважліва прачытваю га-зеты. Рэгулярна я чытаю «Правду», «Звязду», «Социалистическое земледе-лие» і маскоўскую абласную газету «За коллективизацию». Апошнія дзве газеты шмат даюць мне ў сэнсе пастаноўкі пытанніў сельскай гаспадаркі. Рэгуляр-на чытаю журналы «Большевистская печать», «Районная и политотдельская печать», «Большевiдскi друк». Таксама чытаю спецыялізаваны журнал «Лен и хлопья», што для мяне асабліва неаб-ходна, бо наш раён ільняводчы.

У рэдакцыі мы завялі абмеркаванне асобных журнальных артыкулаў па га-зетнай справе. Распрацоўваем таксама агляды друку, якія друкуюцца ў «Прав-ле», «Звяздзе» і ў журналах. На нашых рэдакцыйных нарадах мы часта робім крытычныя агляды нумароў «Калгаснай тэмаўды». За некалькі дзён да такой на-рады аднаму з рэдакцыйных работнікаў даручаецца зрабіць ўступнае слова. Та-варыш уважліва вывучае нумары газе-ты за пэўны час, заўважае недахопы. Добрыя бакі і дасядае на нарадзе. Усе работнікі рэдакцыі прымаюць удзел у крытыцы газеты. Крытыкуецца стыль матэрыялаў, граматынасць, якасць «ша-пан» і загалоўкаў, тэхнічнае афармлен-не палос, а таксама тэматыка і палітыч-ная заўважнасць матэрыялаў.

Па сабе бачу, што такія нарады вель-мі многаму вучаць. Калі, бывае, на на-

радзе мне ўказваюць, што там і там матэрыял апрацаваны мнею не зусім добра, што можна было яго лепш па-даць, то ўжо ў другі раз я не паўтару памылкі. З гэтага часу такія нарады мы будзем праводзіць рэгулярна.

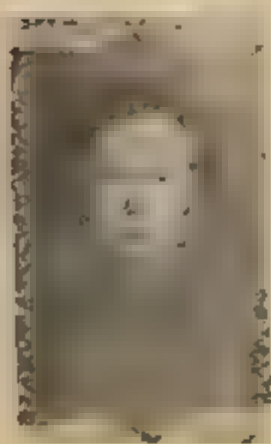
Па гэтым не капчаецца мая вучоба. Я кірую партшколай у адным сельсавеце. Кожны раз, перад заліткамі прапрацоў-ваю тэму. Гэта асвятляе ў памяці тое, што вывучаў калісь. Але гэтага для мя-не мала. З восени мінулага году я моцна ўзвучыў за вывучэнне левізізму. Наблў кнігу «Пытанні левізізма» Сталіна, «Ле-вінскую хрэстаматыю» і перагледзі ін-шыя падручнікі і амаль кожны вечар дзве-тры гадзіны аддаю для іх прапра-цоўкі. Зараз прапрацоўваю тэму: «Пра-мысловую пролетарыята—да куні-ма».

Выключную ўвагу аддаю чытанню мастацкай літаратуры. Не буду тут пе-ралічваць назваў прачытаных за апош-нія месяцы кніг, бо іх набярэцца многа. Адзначу яркую, цікавую і карысную кнігу Н. І. Ільіна—«Цусіму».

Што дае мне мастацкая літаратура? Вельмі і вельмі многа. Кожны прачыта-ны твор класікаў і лепшых савецкіх пісьмэннікаў ўзбагачае мае веды. Адчу-ваю, як у мяне запаліваецца гора і па-бел. Разам з тым мастацкая літаратура вельмі спрыяе палепшэнню стылю, гра-матынасці і культурнасці матэрыялаў, якія я пішу для газеты.

І зараз, параўноўваючы, ким я быў, калі прышоў у рэдакцыю, і ким стаў ця-пер, я не пазнаю сябе. За два гады рэ-боты ў газеце я палітычна і культурна вырас. У мяне таксама ёсць значныя аграхнічныя веды. Нельга не адзна-чыць і таго, што за гэтыя гады я добра вывучыў большасць калгасаў, сельскую гаспадарку Ленельскага раёна. І хоць кожны месяц 10-12 дзён я бываю на раёне, гэта не перашкаджае маёй вучо-бе.

НЕ МЫСЛЮ ПРАЦАВАЉ БЕЗ ВУЧОБЫ

У редакцыі «На-
гаснай праўды» пра-
цую са студзеня міну-
лага года. Тады я
першыню сустрэлася
з газетнай работай.
Працуючы ра-
ботніцай у мясцовай
друкарні імя Сталіна,
я была актыўнай раб-
коркай нашай шмат-
тыражкі і масценгазет. Коротка раска-
жу пра маю работу ў рэдакцыі

И працюю загадчыкам ашэсела преем
працоўных. У нас абавязкі ўваходзяць
чытка ўсёй карэспандэнцыі, якая пры-
бывае ў рэдакцыю, і размеркаванне яе
па аддзелах. Апрача таго я сама ведаю
ў газеце аддзел «Кароткія сігналы». У
яе надбіраю пісьмы працоўных. Не-
каторыя пісьмы пасылаю на расследаванне
і сачу за рэагаваннем яе на змешчаныя.
так і на вяржачныя пісьмы.

Пісьмы працоўных мы змяшчаем у кожных нумары. Асаблівую ўвагу аддаем дзейнасці кожнага пісьма. Трэба сказаць, што ў гэтай справе мы ўжо дабіліся значных поспехаў. Гэта выдасць хоць-бы з таго, што амаль у кожных нумары мы друкуем па некалькі паважлівых аб прынятых мерах па сельскагаспадарчых запытках. Часта работнікі рэдакцыі выказваюць на месцы, каб рассяляраць найбольш важныя пісьмы.

Некоторые пытались, узнятыя працоўнымі ў іх пісьмах, спецыяльна абмяркоўваліся райкомам партыі. Напрыклад, пісьмы аб дрэннай рабоце некаторых пткол. Райком вынес пастанову аб злосьным пераагаванні на нашы сігналы загадчыкам фабрычнага аддзела пароднай асветы Фільмановічам і абвясціў яму вымову.

Агірача непасрэднай работы з пісьмамі я вяжу вялікую перапіску з селькорамі, адказваю на іх пісьмы, павядамляю аб прынятых на заметках марах. Агульныя пісьмы мы павядаем селькорам ляска, галоўным чынам вядом перапіску з кожным селькорам асобна.

Ці вучуся я і як вучуся? Гэта пытанне спачатку толькі здзівіла мяне: я на ўяўляю сабе газетнага работніка, які-б не вучыўся, не падымаў з кожным днём свой палітычны і культурны ўзровень. Для мяне-ж, як маладога газетнага работніка, вучоба — гэта тагоўнае

Перш за ўсё я вучуся добрай падачы
пісем працоўных на старонках газеты
Гэтану я вучуся ў наліх цэнтральных
газет, галоўным чынам у «Правды».
«Правду» я чытаю даўно, але цяпер я
чытаю яе не так інакш. Мяне цікавіць
цяпер не толькі змест матэрыялаў, але
і іх падача, апрацоўка. Я ўважліва
вывучаю пісьмы працоўных, якія ў
«Правде» друкуюцца ў адзеле «Карот-
кія сігналы». Я бачу, як умела «Прав-
да» падае пісьмы, як добра яны апра-
цаваны, бачу, што ў гэтых пісьмах за-
хоўваюцца стыль іх аўтараў, пісьмы
на стылю адрэзваюцца адно ад адна-
го, яны яркія і кароткія. Вось тэма па-
дача пісьмы працоўных я і вучуся.
Наколькі ўдала мы тэраінаем пачаць
«Правды», мною самой цяжка сказаць.
Але, не хвалючыся, мною маецца, што ў
«Калгаснай прыўдзе» пісьмы працоўных
падаюцца значна лепш чым у рэдакц-
іх раённых газет.

Чытаю многа літаратуры па газетнай справе, чытаю ўсе нашы кіруючыя журналы. З іх я імкнуся выкарыстаць усё, што пінацца аб пастаноўцы работы з імёнамі ў другіх газетах.

Многа жарысі даў мне журнал «Большэвіцкі друк», які часта друкаваў артыкулы аб рабоце з пісьмамі, асвятляе пастапоўку гэтай работы ў іншых газетах. Асабліва каштоўны артыкул быў надрукован у № 23 аб пастапоўцы работы з пісьмамі ў рэдакцыі «Звязды». Такія артыкулы, у якіх перадаецца дадатны вопыт работы з пісьмамі, я хачу-б часцей бачыць у журнале.

Многа чытаю мастацкай літаратуры. Толькі за апошні час прачытала «Энергію» Гладкова. «Подвизтую цеміну»

Шолахава, «Разбёт» Стаўскага, «Дрыт-ву» Воласа, першую кнігу «Петр I» А. Талстога (другую кнігу чытаю зараз).

Апрача ўсяго гэтага я рэгулярна на-ведваю партыйную школу, сур'ёзна і глыбока прапрацоўваю кожнае заданне.

Хачу выказаць сваё меркаванне аб наладжанні калектыўнай гутаркі і літаратурнай вучобы ў нашай рэдакцыі. Дадаткова такія вучобы ў нас аранжыро-ваны. Яз трэба абавязвацца пры-язваць. Усе работнікі нашай рэдакцыі, ча-таюць многа мастацкай літаратуры. Але не кожную рэч мы можам (я маршу-ю на сабе) глыбока і празрыста пераказа-ваць, ацаніць, асудзіць патрэбныя вы-вады. Калектыўна абмяркоўваючы пра-

чытаныя кнігі, мы зможам лепш ра-забрацца ў іх.

Таксама трэба пачаць з арганіза-цыі вучобы і літаратурнай гутаркі. Некаторыя патручкі ў нас ёсць, і я-кшчэ друкуецца матэрыял у в. н. п. і спецыяльных журналах, якія патрабу-юць калектыўнай працы па іх, апра-цоўкі.

І апошняе, што неабходна зрабіць, гэта наладзіць вучобы ўсімі работ-ніцкамі рэдакцыі па найбольш важных справах. Нам трэба пачаць з гэтых — стаяць дру-гія і трэба пачаць з гэтых, што ў нас ра-бота ў рэдакцыі абавязвае на павінен на-даць хоць-ом прыфты і ўмець вяр-стаць газету.

Р. СІМХОВІЧ.

«Комуніст» — Бабруйск

ПЕРШЫ ДЗЕНЬ ВУЧОБЫ У РЕДАКЦЫІ

Рабочы дзень у рэдакцыі падыходзіў к канцу. Матэрыял для чарговага нума-ра газеты ўжо прыгатаваўся, прагас-таваўся рэдактарам і здадзены ў друкар-скі Тав. Столін — рэдактар газеты «Ко-муніст» (Бабруйскі раён) рыхтаваўся ў вечару вучобы рэдакцыйных работні-каў.

У восемнаццаць гадзін сабраліся ра-ботнікі рэдакцыі. Прышлі на заняткі і рэдактары фабрычна-заводскіх пашатты-тражак горада.

На вечары вучобы стаяць два пытан-ні: 1) аб былой контррэвалюцыйнай зі-ноўскай групе; 2) работа над рабсель-кораўскімі допісамі.

Дзве гадзіны заняла прапрацоўка ма-тэрыялаў аб контррэвалюцыйнай зіноў-скай групе. Вызначылі дадатковую лі-таратуру па гэтай пытанню, якую абавязаны прапрацаваць усе работнікі газеты.

Сакратар рэдакцыі т. Лынькоў кіруе прапрацоўкай пытання аб рабоце над рабселькораўскай заметкай. Ён не аб-мяжоўваецца агульнымі ўстаноўкамі, ўказаннямі, а на канкрэтных фактах апрацоўкі заметак у рэдакцыі ён паказ-вае, як нельга працаваць над заметкай.

Вось заметка, якая апрацаваная за-гадчыкам сельскагаспадарчага сектара т. Магідаўм і здана ў набор:

«У калгас імя Максіма Горкага,

Осаўскага сельсавета, зацэаўся Шчэр-ба Іван Рыгораў. Калі пачалі эскапаць насяніне і страхавыя фонды, Шчэрба перашыў ешукі калгас. Сваё добрае насяніне ён абмяняў на нейкае смяццё, прычым прынёс адну толькі грэчку».

Увечарні ў матэрыялах гэтай заметкі Шчэрбы Івана, які ўвечарні апра-цаваў калгас. Шчэрба перашыў калгас, не чыстую грэчку, а ажно смяццё. Гэта на-пдаў прыгатаваць, апрацаваць, апра-цаваць з яго асноўнае — ацану калгаснага до-піска Шчэрбы.

Гав. Лынькоў прывёў рад такіх фак-таў базадказнай, нехайнай праўкі раб-селькораўскай заметкі. Ён даказаў і шмат работнікі рэдакцыі.

Прыводзіцца прыклад з нумара газе-ты «Комуніст» ад 10 студзеня. У ад-ной з замстак аддзела «Нам пішуць» разказваецца:

«Парэзай на ўласных патрэбах кал-гасным цярэссядзельнікі калгаснікі кал-гаса імя Дзержынскага, Падрэцкага сельсавета, Анушэвіч Павел Лявонаў. Аб гэтым пісалі ў насценгазете, але праўленне мер не прыняло».

З гэтай дастаецца арыгінал гэтай заметкі, у якой селькор Л. В. пісаў так:

«Член калгаса імя Дзержынскага, Падрэцкага сельсавета, Анушэвіч Павел

Лавонаў папраў у дэлегатаў, каб не перадаць іх на рэмант у лаві. Конюхі вывелі гэта і напісалі ў нацыянальнай газеце... а старшыня напэва Акушэвіч Іван не прымае мер...

Мена, што записка напісана сельска-рам дэлегатаў, чым яна выправілі ў рэдакцыі, што пасля «літаратурнай апрацоўкі» записка стала некажэбнай, палітычна неапраўданай.

Разабраны былі і такія выпадкі, калі пры працы зусім скажася змест сельскарабочай запискі. Прыводзіцца такі факт. У аддзеле «Огіналы з праправаў» (загадчык аддзела т. Гельфанд) нядаўна была змешчана записка пад загалоўкам: «За што праправаў Чэчыка». Уся яна зводзіцца да таго, што Чэчык няправільна праправаў. Зноў зварнуцца ў арыгінал. Аказваецца, Чэчык успамінаецца ў записцы міхайлам. Галоўнае-ж у записцы тое, што старшыня паказаў кам.тэту Кісялю праправаў сам сябе і сімвалічна Пічухіна. На падбайнасці Гельфанда, Кісяля і Пічухіна схавася за спіс Чэчыка.

Так, Лавіноў робіць вывад: работнікі сельскарабочых записак, не працуюць на іх. Атрымае той ці іншы работнік записку, не прачытае яе, як след, не выправіць, а адразу дыктуюць змест яе машыністы. Адсюль і скажэнні фактаў, і выпусцілі асаўнай думкі аўтара, адсюль і сухая трафарэтная мова—мова праўдзіка, а не сельскарабоча.

І ў процівагу такой безадказнай неахайнай працы прыводзіцца вытрымка з запискі Н. Н. Крупнай аб тым, як адносіцца да работных карэспандэнтскіх у іх.

Вялікім і вельмі класіфіка

адносіцца да справы літаратурнай ідэі, ён вельмі класіфіка, каб былі захаваны дух, стыль, сваясаблівасць карэспандэнтскі, каб яны не абясцвочваліся, не абінтэлігентваліся прамерна, захавалі свой твар.

Толькі ў 11 г. вечара скончыліся заняткі. Не глядзячы на позні час, ці адзіна з 18 прысутных не кінуў заняткаў. Дзяліліся ўражаннямі, выказвалі свае думкі. Аднагалосная думка ўсіх—такія заняткі трэба праводзіць сістэматычна.

Такія заняткі павышаюць кваліфікацыю газетных работнікаў, даюць інструкцыю для самастойнай работы над сабой. А да гэтага часу мы над сабой не працавалі—гаворыць інструктар газеты «Камуніст» т. Тарананаў. — Многім акажэцца, што няма часу для вучобы, што часта прыходзіцца выязджаць на раён. Няправільна гэта. Я, як інструктар, таксама шмат выязджаю. І ведаю, што і ў камандыроўцы можна знайсці час, каб сёе-тое прачытаць, прапрацаваць. Але і я, і астатнія работнікі газеты не выкарыстоўваем гэты час.

Нашы сёнешнія заняткі, гаворыць работнік сельскагападарчага сектара т. Кручонаў, — гэта лепшы від вучобы. Яны нам вельмі многа далі. Трэба ў дадатак да гэтага ўвесці штодзённую прытвар вынашанага нумара. Тады ў нас менш будзе таіх таліскаў, якія сёння прыносіцца Трэба, каб рэдакцыя арганізавала аб'яўку ў якой была-б неабходная літаратура, аб'ява па пытаннях газетнай работы.

Першыя заняткі ў рэдакцыі, «Камуніста» гавораць аб тым, што такія заняткі могуць і павінны сістэматычна праводзіцца ў рэдакцыі рэспубліканскіх газет.

М. Х. БЕНКЕР

ЗАМЕТКИ К 3-ЕЗДУ

★ ★ ★

РАБСЕЛЬКОРАЎ СОВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

1. ШЫРЭЯ І ГЛЫБЕЙ ПАКАЗВАЦЬ ЖЫЦЦЕ.

Селькоры на ўсіх этапах былі і ёсць надзейнымі памочнікамі партыі і ўрада, словам і справай даламагалі данамагаюць мацаваць дыктатуру пролетарыята. Тэмы селькоравскіх замітак не лаўсёды былі адназначнымі. На пэўным этапе селькоры абмяжоўваліся фактамі адноўнага значэння. Яны выкрывалі гаспадарчыя непаладкі, бюракратызм, учышкі класавага ворага. Тыя самым селькоры даламагалі будоваць сацыялізм. Руйнуемы старое, яны зацверджвалі новае.

Зараз селькоры ўжо не могуць і не павінны абмяжоўвацца роляй выкрывальнікаў.

На-равейшаму селькор павінен энэргічна бічаваць усё, што перашкаджае будоваць новае жыццё, узімаць сваю класавую пільнасць, выкрываць класавога ворага, бюракрата, бюкейніка. Але побал з гэтым селькор павінен паказваць тыя аграмадныя дасягненні, якія ёсць на кожным участку нашай работы, паказваць рост культуры і сацыялістычнага будаўніцтва.

Мы расцём надзвычай бістра. На жонку «соннага поўмёртнага жыцця» прышло небывалае ў свеце праоўжэнне творчай актыўнасці мільённых мас працоўных, будуючых бяскласовае сацыялістычнае грамадства. Нават пеліж краіны, наводзе слоў М. Горкага, рэзка змяніўся. знікла яго ўбогая стракатаць, бланкітная палоска аўса, пубач з ёю чорны пематок заарэнай зямлі, залатістая істужка жыта, зяленаватая пшаніцы, паласа зямлі, зарослай зелялем. — а ў агульным рознакалёрым смутак усеагульнага радзіблення, радзібнаасці. У нашым дні аграмадны

практоры зямлі афарбаваны магутна, аднакалёрна, над сялом і надзённым горадам узвышаецца не царква, а аграмадныя будынікі грамадскага прызначэння.

Вёска стала непазнавальнай. Вёска прыня іштэцна да ведаў, культуры. Паводле тыраву пэста Ісакоеўскага «у кождой мааенькой дэр вш» прыер «моаовескн крутозор».

Ці можа селькор прайсць міма тых класна новых і свааагібных з'яў, якія абазначыліся ў нашай калгаснай жэцы? Вядома, не.

Рост культуры калгаснай вёскі, аграмадны рост новых людзей прад'яўляе да селькора новыя патрабаванні і ў адносінах тэматыкі яго замітак. Ён павінен шырэй і разнастайней паказваць жыццё, якое складваецца на яго пачах. Знатныя людзі калгаса, работа сельсовета новая жалчына, якая з'яўляецца сёлета сілай на вёсцы, калгасная замчанасць, аўладанне тэхнікай сацыялістычнага земляробства — гэта дасёка не поўны пералік тэм, якія заслужуюць увагі селькора. Зразумела, пра ўсё гэта трэба пісаць у зусім канкрэтнай форме, ункаючы агульных выказаў і слоў. Трэба прыводзіць якія, тыповыя прыклады, пераконваючы чытача сваёй прадзівасцю. Трэба дзейнічаць паказам, а не расказаў.

2. СТАЦЬ ПРАПАГАНДЫСТАМ МАСТАЦКАЙ КНІГІ

Селькор — не інфарматар аб нашых дасягненнях і надахонах. ён прыгвае аагыўны ўдзел у будаўніцтве новага жыцця. ён змагаецца за ўмацаванне свайго калгаса, за ўкарачэнне культуры ў быт і работу, за культурны рост калгаснікаў і ў гэтай сваёй барацьбе селькор не можа не карыстацца савецкай літарату-

Будзе вельмі добра, калі, апрача штодзённага чытання газет, чытання рабсельскіх журналаў, палітычных і г. д. селькор паставіць перад сабою задачу — прачытаць не менш адной мастацкай кнігі ў месяц.

Але для таго, каб зразумець мастацтва, пэўна і прыгэжасць яго твора, трэба чытаць ужоючы. Гэта значыць, чытаючы, добра сабе ўяўляць, у які час, у якіх мясцах адбываюцца дзеянні, аб якіх расказана ў творы. Што прадстаўляюць сабой дзеючыя асобы? Якавы прычыны, вымушаючыя іх паводзіны? Як адносіцца пісьменнік да гэтых асоб? Якавы яго мыслі па паводу іх і па паводу паказаных дзеянняў? Ці правільна дана пісьменнікам ацэнка? Чым усё паказанае можа быць карысна і цікава для нас? Ці даволі праўдзіва паказана жыццё? Якімі спосабамі пісьменнік ўздзейнічае на нас у гэтым мастацкім творы? Якавы яго вынішчальныя сродкі?

Для гэтага трэба чытаць не спяшаючыся, не слізгаючы па радках, а ўдумваючыся ў кожны вообраз, у кожную

карціну, у кожную фразу. Гэта значыць чытаць культурна, разбірацца ў змесце, або, як кажуць, крытычна.

Вялікую дапамогу акажа селькору знаёмства з крытычнымі артыкуламі, асабліва тымі, якія ілюструюць твор у яго сувязі з рэчаіснасцю, выхваляюць мастацкі густ, дапамагаюць ўсвядоміць партасці твора і яго недахопы, паказаць паслядоўна рост вывучаемага пісьменніка.

Ліпшым будзе гаварыць аб той карысці, якую можна прынесці селькору літаратуры гурток. У калектыве людзей і быстрой адбываецца рост. Калектыву ўзбагачае і дае зарадку для работы.

Было-б таму неадарэчна і няправільна, калі-б селькоры стаялі ў баку ад работы ў літаратурным гуртку. Наадварот, селькоры павінны ўзяць на сябе ініцыятыву ў справе арганізацыі чытання і літаратурна-творчых іх установаў, уцягваць калгаснікаў у гэтыя гурткі, асвятляць іх работу ў раённым і цэнтральным друку.

Я. Х. ГЕРШОН — намеснік загадчыка прамаддзела ЦК КП(б)Б

ГАЗЕТА ЯКОГА ПРАДПРЫЕМСТВА?

Аб спецыфіцы фабрычна-заводскіх шматтыражак

У пачатку студзеня прамысловы аддзел ЦК КП(б)Б правёў нараду сакратароў парткомаў і інструктароў РК КП(б)Б па прамысловасці. Народа была прысвечана пытанню перабудовы партыйнай работы. У разгортванні партыйна-масвай, палітыка-выхаваўчай работы на прадпрыемствах велізарную ролю можа і павялічва адыграць фабрычна-заводскі друк.

Мы ў БССР выдаем 60 друкаваных фабрычна-заводскіх шматтыражак. Гэта выключна вострая зброя ў руках парткомаў для мабілізацыі рабочай грамадскасці вакол задач партыі.

Іншае спраўляюцца нашы фабрычна-заводскія газеты са сваёй работай?

Галоўны недахоп фабрычна-заводскіх газет — гэта тое, што па тэматыцы яны нічым не адрозніваюцца адва ад другой. І калі-б не заглавак газет, то ішчы раз і не пазнаеш, на якім прадпрыемстве яна выходзіць.

Гэта значыць, што газеты не ўлічваюць спецыфікі жыцця прадпрыемства ў асаблівую. Пішуць шаблун, чеканіроўка, пішуць доўга, нецікава. Не паказваюць жыцця чалавека, а калі і паказваюць, то толькі ў святочных нумарах.

Ці нашай партыі «Прада» штодзёна змяшчае матэрыял аб энатных людзях нашай к. д. н. н. Нічога вельмі сістэматычна змяшчаць такія матэрыялы на старонках нашых фабрычна-заводскіх газет. Гэта-ж мабілізавала-б рабочых,

выкладкала-б жадаючыя адрэз да іх праца-
ніц. Матэрыялу-ж аб эпатных людзях
можна знайсці многа на нашых пра-
дпрыемствах.

Або возьмем пісьмы рабочых у газе-
ты

Чаму гэта пісьмы рабочых, якія па-
раіны з'яўляцца асноўным матэрыялам
фабрычна-заводскіх газет, змяшчаюцца
на апошняй старонцы ў спецыяльным
адрэзе «пісьмы ў рэдакцыю»?

Гэта няправільна.

Пісьмы рабочых у фабрычна-заводскім
друку павінны быць на самым пачаро-
вым месцы. На пісьмах рабочых рэдак-
тар газеты павінен ставіць перад пар-
тійным камітэтам рад пытанняў, якія
знімаюць рабочыя, вывучаць глыбока
скарці рабочых, выкрываць канкрэтныя
выказанні ў асобных асобасціх і непа-
ладках, дабіваюцца змяшчэння гэтых асід-
насцей. Газета-ж не фіксатар, а аргані-
затар рабочых ма

Тав. Кагановіч па пісьмах рабочых з
іх павінен праводзіць спецыяльныя пася-
джанні Маскоўскага камітэта. А нашы
сакратары парткомаў часта не звяртаю-
ць увагі на пісьмы рабочых.

Праца многіх публіцыстаў пунічана
на самацек, у гэтым віна парткомаў і іх
сакратароў.

Ік павіла фабрычна-заводскія газе-
ты большасці прадпрыемстваў Беларусі:
а) рабоче партарганізацыі, аб рабоче
партаргаў, тых больш прафаргаў, аб на-
шых партсходах і т. д. не апынуць. Ці
можна насця гэтым сказаць, што парт-
комы павінны выкарыстоўваюць гэтую
агрэйную зброю, якую яны маюць у
сваіх руках?

Праўда, ёсць у нас зусім адрэзаныя
газеты, напрыклад «**Сцяг індустрыяліза-
цыі**», «**Варашылавец**», але і гэтыя газе-
ты не паказваюць работ партарганіза-
цыі

Трэба прызнаць, што нашы цэнтральныя
друку не вучыць на канкрэтныя прыкла-
да фабрычна-заводскія газеты як трэба
асвятляць партыйную работу. Для газе-
ты «**Рабочий**» гэта тым больш неда-
пушчальна, бо яна абавязана дапама-
гаць фабрычна-заводскаму друку.

Нельга абмяжоўваць ролю партыі-
стаў цэнтральных газет тым, што яны
раз у месяц паказваюць (іны раз вельмі
ніўдала) работу партарга, парткома. Па-
казваць работу партаргаў неабходна, але
трэба і паказваць пісьмы рабочых, як
арганізуюць асветленне партыйнай ра-
боты на старонках фабрычна-заводскіх
газет.

Будучы ў Ленінградзе, мы бачылі, як
«**Ленінградская праўда**» вывучае кожную
пісьмовую газету. Зразумела, гэта не
імае адказнасці і з парткомаў, нават
партрайкомаў за работу газет. Было-б
вельмі каштоўна, калі-б нашы гаркомы
і райкомы заслухоўвалі на сваіх пася-
джаннях даклады рэдактароў публіцы-
стаў. Парткомы-ж прадпрыемстваў
абавязаны сістэматычна праглядаць рабо-
ту сваіх газет, канкрэтна аглядаць іх!

У прамысловым ЦК КП(б)Б зарыз уста-
ноўлен такі парадак, што кожны ін-
структар павінен будзе вывучаць газеты
аб'ектаў, якіх ён прадпрыемстваў

На прадпрыемствах Ленінграда мы бачы-
лі, колькі ўвагі звяртаецца на афар-
мленне газет, на загаловкі і «шапкі».

У нашых газетах рэдка сустракаемці
навы, востры загаловак. «Шапка» і за-
галовкі нашых газет сухія, шаблонныя і
слабыя

Газета завода «**Красный путиловец**»
(Ленінград) дае падборку з апылатам
«В театрах подымается занавес». Па-
с гэтым апылатам змяшчаецца рэпертуар
тэатраў, рэкамендуецца кумы іспі, ас-
ноўныя месцы для ўдзяленняў і т. д.

Газета «**Кіравец**» перысціла спецы-
яльную старонку дзіўчатам. Над апыла-
там «Нашы докучыны» газета паказвае
работу дзяўчат на заводзе, азначае,
якую работу спрод дзіўчат праводзяць
заводскія арганізацыі. Або другі матэ-
рыял у гэтай газеце: «Важный момент
в жизни Василия Живирнова», у якім ўз-
німаецца рад пытанняў бытавога парад-
ку і т. д.

Над афармленнем газеты, над «шап-
камі» і загаловкамі працуе не толькі рэ-
дактар. Гэтым цікавіцца і партком, і
партаргі.

Важко фаб-рична-заводських шматтыра-
жак у Ленінградзе створае выліней актыў-
да работы прыцягнуты пролетарскі
пісьменнікі, інжынеры і т. д. Усе яны
жывуць сваёй газетай. І не дзіва, што
рабочыя з пецярцёвага чакаюць вы-
хаду кожнага нумара газеты. Чытаюць,
крытыкуюць, пывуць свае заўвагі аб
чым трэба пісаць у газеце, што іх на-
кавіць.

Ці маем мы матчымаць пераносці гэ-
ты вопыт работы? Безумоўна, ~~маем~~

трэба толькі, каб партыйны камітэт
узліся сур'ёзна на кіраўніцтва сваіх
шматтыражкаў, каб наш цэнтральны
црук даламагаў і вучыў рэдактароў фаб-
рычна-заводскіх газет

Парткомы і іх сакратары павінны зра-
зуноць, што без правільнай настаноўкі
работы фаб-рычна-заводскіх газет ім бу-
дзе выключна цяжка разгарнуць пар-
тыйна-масавую работу на прац-прыем-
стве

Я. ЭСТЭРКІН

ЯШЧЭ РАЗ АБ НІЗАВЫМ ДРУКУ ПРАМЫСЛОВЫХ АРЦЕЛЕЙ

У № 19 журналу «Боланэвідскі дру-
к» (мастрычскі 1934 г.) быў змешчаны ма-
гарыял аб работе нізавога друку ў
сістэме прамысловой кааперацыі БССР.
У гэтым матэрыяле мы ўказвалі на
сур'ёзнейшыя недахопы ў райоце ніза-
вога друку, асаблі рад практычных
указанняў, як палепшыць работу ніза-
вых газет прамысловых арцелей. Нашы
прапановы ў асноўным зводзіліся да
арганізацыі сістэматычнай вучобы рэ-
дактароў і членаў рэдкалегій насценга-
зет, разгортвання работы з райкорамі,
налягальнага партыйнага кіраўніцтва ніза-
вым друкам

Пасля нашых сьведчанняў перапісано
чатыры месяцы. Ці змяніліся адносіны
да нізавога друку і боку кіраўніцтва
арцелей, ці змянішыся работа ніза-
вых газет у арцелях?

Інструктар на культработе савета
прамысловай кааперацыі БССР т. Паў-
ленка апоручэ лічымаі росту нізавых га-
зет і райкораў: да выступлення журналу
ў прамысловых арцелях было 315 нас-
ценгазет і 1.302 райкоры, зараз выхо-
дзіць 412 насценгазет, які райкоры
вырас да 1.870

Гав. Паўленка і сам не зусім унэўваі
у гэтых лічбах: «бачыце, асобныя стар-
шыні арцелей іны раз даюць пераг-
валачныя лічбы». Але дзгусім нават,
што за прапшоўшыя 4 месяцы ёсць
некаторы рост насценных газет і райко-

раў у прамыслова-кааператыўных ар-
целях. Усё-ж становішча нізавога дру-
ку і работы з райкорамі ў сістэме пра-
мысловай кааперацыі БССР застаецца
своім пэздавальняючым

На-ранейшаму пэздавальняючае пар-
тыйнае кіраўніцтва работай насценных
газет і райкораў. У пераважнай больш-
насці арцелей ніякай работы з райкорамі
не праводзіць. Культработнікі арце-
лей не цікавяцца насценнымі газетами,
не правіраюць і не кіруюць іх работам
Вучоба рэдактароў газет і райкораў не
арганімавана

У першым нашым выступленні (маст-
рычскі 1934 г.) мы на фактах работы
нізавога арцеля «Чырвоны абушнік»
паказалі, як цяжкія нам людзі, выка-
рыстоўваючы прытулеліне класава-
абласці асобных камуністаў-кіраўні-
коў арцелей, чкавуцца ўзяць у свае ру-
кі такую вострую зброю, як насценны
друк, і сфарыстаць яе для сваёй клас-
сава-варожай дэянасці. Гэтыя ўрокі не
бачаны ў некаторых арцелях. У выні-
ку — рад сур'ёзных палітычных памы-
лак у некаторых насценгазетах

У насценгазёце адной з буйнейшых
прамысловых арцелей Менска «Пролета-
рый» быў змешчаны артыкул аб адмене
картачнай сістэмы на хлеб. У гэтым ар-
тыкуле пісалася:

«Адмена картачнай сістэмы якое нас
гэта павінна цікавіць больш, чым ін-
шых фабрык і заводаў, бо для нас бу-

дзе усі доступней, чым гэта было раней».

Не будзем ужо гаварыць аб абсалютнай няграмаднасці гэтага артыкула. Гэты артыкул, сцвярджаючы, што адміністрацыйнай сістэмы «павышана цэнтралізацыя» арцелей больш, чым рабочых фабрык і заводаў, прадстаўляе членаў арцелей усім працоўным Савецкага Саюза, палітычна неадмыслы артыкул, напісаны рукамі не савецкіх людзей.

У другім артыкуле гэтай-жа газеты чытаем

«Там (у Іспаніі. — Рэд. «Б.Д.») забастоўкі растуць і ўсильваюцца. З кожным днём пролетарыят ШЛЯХАМ ГАЛАДОУКІ і барыкад дабіваецца аслаблення».

(падырэслена намі. — Рэд. «Б.Д.»).

Значыць, по буржуазія, по капіталістычная сістэма асуджае рабочых на голад, пазбаўляе іх хлеба, а рабочыя сапраўды жадаюць галадаць, каб «пільхача галадаць дабіцца аслаблення» — так атрымліваецца з насценгазеты арцелі «Пролетарый».

І ніхто з кіраўнікоў арцелі не лаўнае гэтых буйнейшых памылак, ніхто не выправіў іх.

Возьмем газету арцелі імя **Крупскай**

У арцелі імя Крупскай мелі месца выпадкі адкрытых контррэвалюцыйных выступленняў.

Напрыклад, кіраўнік фізкультуры **Каган** на адным са сходаў заявіў: «Капіталістычны свет стварае дэспічныя умовы для развіцця фізкультуры, чым у нас». У гэтай-жа арцелі на адным вечароў была выпушчана вугная газета. У адным з артыкулаў пуснай газеты было напісана: «Забойства тав. Каган і маса арцельшчыкаў сустрэла з вялікім энтузіязмам». Культработнік арцелі **Метр** заяўляе «што арганізацыя Бірабджана праведзена на прышчыпах бунта». І гэтыя адкрытыя контррэвалюцыйныя выступленні не сустрэлі ніякага адпору з боку насценгазеты. Гэтая прапраца міма гэтай гнуснай контррэвалюцыйнай хлусні класава-варожых людзей, зграбітых у арцель.

У пэрым гэтай-жа газеты чытаем 1-е студзеня 1935 года напісана:

«Мы маем рэд арцельшчыкаў, якія лічуць уніжэннем падаваць заявы з канкрэтнымі абавязанымі аб прыёме ў

ударнікі, не глядзячы на тое, што мы маем многа работнікаў дастойных быць ударнікамі».

Спрыйма не ў тым, што ў арцелі ёсць шмат людзей, якія працуюць сапраўды па-ударніцку, але не лічацца ўдарнікамі. Справа ў тым, што ў арцелі ёсць людзі, якія выступаюць супроць ўдарніцтва, якія лічаць уніжэннем для сябе быць у радах ударнікаў. Носбітамі гэтых пачынаў з'яўляюцца класава-варожыя эсменты, якія прабраліся ў арцель. Газета не выкрыла гэтых людзей, не выкрыла іх класава-варожы твар перад усімі членамі арцелі. Газета ўгаварвае гэтых людзей «падаць заявы аб прыёме на ўдарнікі».

Ці не яна, што насценгазета арцелі імя Крупскай робіцца не палымі людзьмі, што гэта газета з'яўляецца рушарам класовага ворага.

Такіх фактаў нямала і ў некаторых іншых арцелях. Гэта вынік адсутнасці партыйнага кіраўніцтва нізавым друкам прамыслова-кааперацыйных арцелей. Вынік адсутнасці правёркі людзей, якія заручаюцца такою адказнейшай работай, як рэдагаванне насценнай газеты.

Аб вытворчым жыцці арцелі, аб выкананні планаў, аб ударніках, аб грамадскай рабоце вы ў гэтых газетах зойдзеце вельмі мала. Арцельшчыкі-ударнікі ў насценгазеты не лішчуць. Газеты замаўляюцца выключна матэрыяламі рэдкалегій і саміх рэдактароў, рознымі дробнымі, непрымацёвымі зместамі.

Аб тым, як працуюць насценгазеты арцелей, раскаляюць самі рэдактары і члены рэдкалегій.

Тав. **Мельцэр** з арцелі «Пролетарый» раскаляе: «Ніякай арганізацыйнай работы рэдкалегія не праводзіць. Хто захоча, той і выпускае газету. Култ работнік насценгазетай не цікавіцца. Памінай газеце нельга назінаць, чым жыўе арцель. Пыдаўна склікалі ў нас злет работнікаў за чашкай чаю. Але злет нічога не даў».

Таварыш **Олман** з арцелі «Новы шлях» гаворыць: «Ніхто не цікавіцца арганізацыйнай работай рэдкалегій. Колькая рэдкалегія працуе як уздуха».

Тав. **Крашчанка** рэдактар насценнай газеты арцелі «Новы шлях» — скардаецца: «Я працую рэдактарам першы

рав, вілкіх указанняў во атрычліваю, культработнікі намі не цікавяцца. Гаварылі аб арганізацыі пучобы, але гэта засталася толькі разгаворам

Аб адсутнасці ўсёй работы дыктарамі і членамі рэдакцый насценгазет гаварылі і тт. Гутман, Гольдзберг, Гофман і інш

Культадзел савета прамысловых арганізацый БССР пасля артыкула ў «Большэвільскім друку» абвештаваў на лепшую насценгазету, арганізаваную ўстаўку насценных газет, праз некалькі варыянт рэдактару газет, але канкрэтнага, штодзённага кіраўніцтва ланкамі і членам друку арцель не мае да гэтага часу

Партыйная арганізацыя прамысловых арганізацый абвештаваў на пачатку года кіраўніцтва

Мы яшчэ раз ставім пытанне перад кіраўніцтвам прамысловай арганізацыі аб вызначенні спецыяльнага работніка на кіраўніцтву нізавым друкам, аб ад-

назначэнні культработнікаў арцель на работу сваіх насценгазет і рабкораў

З 15 студзеня па 15-е лютага праводзіцца перавыбары рэдакцый насценгазет. Гэтыя перавыбары партыйна-арцельна-Белпрамкаапевета павінны ажыццявіцца для дэталёвай праверкі рабкорскіх пазнаўчых друку. Трэба правесці кожнага члена рэдакцый, надабраць у склад рэдакцый (асабліва рэдактароў і аўтараў) правяральных на рабоце, падрыхтаваць на-грамадных людзей з лепшых удзельнікаў

Трэба, каб камуністы—работнікі арцель узялі работу вызовага друку ў свае рукі, заахвочваюць штодзённае камуністаў кіраўніцтва гэтай работай

Асабліва перагварэнне вызавых газет прымарнае, ся у сапраўдную зброю партыі ў барацьбе за выкананне задач, стаяць перад сацыяльна-прамысловымі арганізацыямі, за сацыялістычнае перавыхаванне шырокіх мас членаў арцель — пад гэтым лозунгам трэба правесці перавыбары рэдакцый насценгазет у арцелях

НА ПРАДПРЫЕМСТВАХ ВІЦЕБСКА

За фармоўнай (завод «Номінтэрн», Віцебск)

У швейна-машынным цэху фабрыкі «КІМ» (Віцебск).

ПА ПРЫНЦЫПУ — АБЫ ЗАПОУНІЦЬ МЕСЦА

У астанда... сямі мінута года ўшацкая раённая газета «**Применны калгаснік**» не займалася надрыхтоўкай да веснавой сяўбы, калі не лічыць двух падборак, змешчаных у апошніх нумарах газеты за снежань.

Затое зараз «**Применны калгаснік**» мае падрыхтоўку да веснавой сяўбы амаль у кожным нумары.

Але не кожнае матэрыялаў, не вельмі артыкуламі, пазогамі вымяраецца барацьба газет за паспяховую надрыхтоўку да веснавой сяўбы, а **высокай якасцю, палітычнай заастронасцю** змешчаных матэрыялаў, счасовай і сістэматычнай падачай іх.

Гэтага не разумее рэдакцыя ўшацкай раёнай газеты. Усе змешчаныя ёю матэрыялы падобны адны да аднаго, паверховыя, векавыя, малаграматыныя, не мабілізуючыя масы на надрыхтоўку да веснавой сяўбы.

Возьмем нумар газеты за 5 студзеня. Уся першая паласа прысвечана надрыхтоўцы да веснавой сяўбы. І ўсё матэрыял, змешчаны на гэтай паласе, пачынаючы з «шапкі», перадавага артыкула і канчаючы асобнымі заметкамі, паказвае ўзор біяграфічнасці, узор таго, як не трэба газеце асвятляць надрыхтоўку да сяўбы.

Над паласой змешчана «шапка»: «З сямнага дня забяспечыць баявую сустрэчу высе». Мы ўпэўнены, што рад калгасаў не чакаў, пакуль «**Применны калгаснік**» заклуча рыхтавацца да веснавой сяўбы і ўжо зараз поўнаасцю гатовы да яе. Не з 5-га студзеня трэба было заклікаць рыхтаваць «баявую сустрэчу высе», а яшчэ з восні.

К 5 студзеня, тав. **Хрысцініч** (рэдактар «Н. К.»), трэба было поўнаасцю асвятляць насенныя фонты, а на ўшацкаму раёну і на 20 студзеня пачаў засяць пасевы ўсё падвыканан на 7 проц прычым насення ідзю асталося засяпаць звыш 20 проц. І такое стаіць і з зашыткай насення ільну ў Ільнаведчым раёне! Ні ў адной заметцы не ўпамянаецца аб задачах надрыхтоўкі высе.

Круга ўраджая тэхнічных культур. Газета гаворыць аб усе «наогул».

«Наогул» напісан і перадава артыкул у намянёвай паласе «Да якіх рыхтавацца неадкладна».

Нама ў артыкуле ні слова аб тым чаму ў раёне нездавальняюча прахтоўка надрыхтоўка да веснавой сяўбы. Чаму не скончана зашытка насенных і тэхнічных фондаў. Нават ні адной лічбы характарызуючай становішча надрыхтоўкі да сяўбы не прыведзена, ні адной канкрэтнай ўпавады з раённых работнікаў не паказан. Словам, не сказана нічога, што трэба было сказаць у перадавым артыкуле.

Такой-жа мовая і напісан і перадава артыкул у нумары за 19 студзеня — «Добрае насенне рыхтаваць вясні».

Не ўмеючы, ці не жадаючы глыбока ўзгорыць прычыны дрэннай надрыхтоўкі раёна да сяўбы, не паказваючы таго, як трэба праводзіць гэту работу, «**Применны калгаснік**» перайшоў да грубай лаянкі, не ўлазіўвай большыцкай газеце. Так, у заметцы «**Прывесці ў поўную гатоўнасцю інвентар**» усаамянаецца аб старшнілі калгаса «**Чырвоное Баброва**», які

«Пасля заканчэння асвятніх сельгас работ пяршыў адпечываць не паўрах».

Які на словах газеты, разважае так:

«Які дурань зараз рыхтуецца да вясны...»

Вось размовы вырадка **Ліцвіна** — заклаюча газета.

Нават калі і былі такіх разважанняў ў старшнілі калгаса «**Чырвоное Баброва**» т. **Ліцвіна**, то і ў гэтым выпадку газета не мае права ляць яго базарнымі словамі, называць «вырадкам». Сама-ж газета фіша, што калгас скон-

чы ў гэтых «статистычных» афарызмах, якіх ніхто не ведае. Ці так трэба выхоўваць старшын калгасаў?

Не грубая дзянка, а глыбокі паказ вопыта перадавікоў, глыбокае ўскрыццё прычын драўняй падрыхтоўкі да сяўбы ў тым ці іншым калгасе, саўгасе, у раёне — вось што патрэбна. А гэта і ёсць рэбіць «Прымежы калгаснік».

Разгледзім замітку «Не марудзіць падрыхтоўкай». У пачатку яе гаворыцца аб калгасе «Праўда», які засыпаў насеннем, прыступіў да рамонту інвентару і т.д. Насля перамяшчэння што змяшчае гэтую вывад

«Гэта гаворыцца аб умелым кіраўніцтве калгасам з боку старшыні т. Каваленкі».

Калі-б газета пазнавала, як расставлены сілы ў калгасе, як арганізацыя работа ў брыгадах, тады-б было відаць чаму добра праходзіць падрыхтоўка да веснавой сяўбы ў калгасе. Але газета гэтага не робіць, не перадае вопыт работы калгаса, а толькі гаворыць (і то няпоўна) фальш, што рэбіць «Праўда».

У гэтай-жа замітцы «паказваецца» калгас, які дрэнна рыхтуецца да веснавой сяўбы. Прыводзім вытрымку поўнасцю:

«У калгасе «Сіла» адваротнае. Калгаснікі і не думаюць прыступаць да рамонту інвентара і засыпкі фондаў. Нават не закончана малацьба. А гэта ў сваю чаргу сведчыць аб поўнай бездзейнасці Арла, які старшыні калгаса».

Вось і ўсё. У калгасе «Сіла» дрэнна рыхтуецца да веснавой сяўбы, а ў калгасе «Сіла» дрэнна рыхтуецца

А па сутнасці не паказана, чаму гэта так. Гэты калгас «Праўда» і чаму адстае калгас «Сіла».

Шаблон, штамп, праца на металі, аб'ём запіўніц жэста ў газеце, тым самым працы рэдакцыі «Прымежы калгаснік».

«Разам з дасягненнямі ёсць і недахопы» — вось ўзорак гэтага шаблону. А газета піша так не толькі ў тэксце, а

нават у тэксце гаворыць. Ці трэба гэта і гэта і трыць аб тым, што ў рэдакцыі ўшчыўкай газеты зусім не пачытае і т.д., што і гэта і тэма.

Н. 25. Гэты ўшчыўка МТІ выкачала план рамонту трактароў на 57 проц. Замест таго, каб гэта было прычынам маруднага ходу рамонту трактароў, піша, як працуе МТС і МТМ у гэтым аглядаюцца замітка «Вынікі гадоўнасці МТС да вясны», у якой пачынаецца і тэма.

«Такое адставанне ў рамонце тлумачыцца несвоечасовым атрыманнем матэрыялу з пепельнай машына-трактарнай майстэрні».

Па чыёй віне несвоечасова атрымаўся матэрыял — аб гэтым «Прымежы калгаснік» не дае ні слова і, прытрымліваючыся свайго мэтаду палачы матэрыялу, піша далей:

«Але боць і добрыя вынікі работы рамонцнай майстэрні».

Не паказваючы канкрэтных вывадаў і сапраўдных прычын маруднага рамонту трактароў, газета дае погляд кіраўніцтва МТС, спасылацца на аб'ектыўныя прычыны, на адсутнасць матэрыялу і т.д.

Мы спыніліся так доўга на адной пытанні таму, што яна характэрна, што так далаюцца ўсе падборы.

Прыжыжы калгаснік» павінен зрабіць, што матэрыял у гэтым аглядаюцца не тэма таго, каб толькі запіўніць жэста, а для таго, каб мабілізаваць масы на скарачэнне і лепшую падрыхтоўку да веснавой сяўбы.

Караннем чыгана паленшчык якая падавамага матэрыялу, арганізацыя шырокую праворку ўстаноўча з падрыхтоўкай да веснавой сяўбы ў раёне (рэйд брыгад друку, рабселькорскія насты і т.д.), асабліва па тэхнічных культурах, арганізацыя новую хвалю сацыялістычнага снаборштва і ўдараўніцтва калгасаў, сельсоветаў на лепшую падрыхтоўку да веснавой сяўбы. Нось неадкладныя задачы «Прымежы калгаснік».

ВЯСНУ СУСТРЭНЕМ З МОЦНЫМ КАНЕМ

Падрыхтоўку да веснавой сяўбы «Большавік Барысаўшчыны» распачаў з барацьбы за моцнага калтаснага каня.

Началі мы з таго, што яшчэ ў пачатку снежня мінулага года арганізавалі і змяшчалі ў газеце пісьмо конюхаў калтас «Маяк социализма».

У гэтым пісьме конюхі перадалі вопыт сваёй работы і высунулі ідэю аб'яднання раённых конкурсна-спарніцтва на лепшую падрыхтоўку каня да вясны.

Заклія калтас «Маяк социализма» быў адобран райвыканкам, які вынес спецыяльную пастанову, каб сельсоветы паводле гэтага ажыццэўлялі масавую работу.

Так пачалося спарніцтва калтасных конюхаў на лепшую падрыхтоўку каня да вясны.

25 снежня рэдакцыя сумесна з райзаказкай распісала звесткі аб калтасных конюхах, на якіх з'явілася 147 чалавек. Да вясны «Большавік Барысаўшчыны» правёў гэтую работу вакол конкурсна-спарніцтва. Былі гэта пытанні па гэтым пытанню некалькі перадавых артыкулаў, падборак, цэлыя старонкі, заклекаючы разгарнуць шырокае спарніцтва на лепшы догляд каня.

«Шырэй разгарнуць спарніцтва конюхаў, працаваць усё лепш і лепш, большавіцкую вясну сустрэць з высокаўлітенымі коньмі»

— заклікае «Большавік Барысаўшчыны» ў перадавым артыкуле «Да раённага з'езда старшых калтасных конюхаў».

Праводзячы вялікую масавую работу вакол захавання каня і лепшай падрыхтоўкі яго да веснавой сяўбы, мы адначасова дабіліся значнага палепшэння рэагавання арганізацый і ўстаноў на змяшчаемыя ідэі і паславныя па рассялеванне матэрыялы. На нашай карэспандэнцыі аб тым, што ў калтасе «Усход социализма» звергла 7 конематак, змяшчаючы 24 снежня пад загалоўкам «Чаму абарціравалі конематкі», ужо 27 снежня выносіцца пастанова РК КП(б)Б і РВК аб з'ездзе старшых калтас Чарняка з работы і аддачы пахвалу.

3 7 студзеня «Большавіком Барысаўшчыны», райкомам ЛКСМБ і райзаказкай праводзіцца рэйд правярні вызначання умов конкурсна-спарніцтва па падрыхтоўцы каня да вясны. Для гэтай мэты гэтыя работнікі выязджалі ў калтасы.

Зараз ужо можна падвесці першыя вынікі гэтага рэйда-праверні, які праходзіў у ва ўсіх калтасах раёна. Вынікі гэтых гавораў аб тым, што ў большасці калтасаў сапраўды змагаюцца за пяршынства ў конкурсна-спарніцтве па лепшую падрыхтоўку па пасейнай, за высокаўлітаннага і працаздольнага каня. Гэтакія калтасы «Чырвоны востраў» Хіслаўскага сельсовета, «З рашаючы», В.-Негнаўскага сельсовета і іншы.

Такавыя некаторыя вынікі нашай барацьбы за здаровага калтаснага каня.

ГР. КУГЕЛЬ.

Згодчыні аддзела мываагаспадарчых пазыт «Большавік Барысаўшчыны».

ПРАВЯРАЕМ РАБОТУ ФАБРЫЧНА-ЗАВОДСКАГА ДРУКУ

★ ★ ★

БЯСПЛАНАВАСЦЬ, НЕАРГАНІЗАВАНАСЦЬ

Аб рабоце шматтыражкі «За ўдарныя тэмпы» (Бабруйскі дрэваапрацоўчы камбінат) мы пачынаем у 9 нумары нашай газеты (май 1934 г.). За гэты час рэдакцыя шматтыражкі ўдзявала надрэмна вучобу сямі рэдакцыйных членаў рэдакцыйных і аглядаў.

У настрывішчэ ўсё праходзіла курсам рэдакцый і членаў рэдакцыі. У працягу 15 дзён адзінаццаці членаў рэдакцыі і членаў рэдакцыі 74 чалавекі. У спецыялі былі арганізаваны спецыяльныя курсы па 45 чалавек.

Перад пачаткам заняткаў з курсантамі праводзіліся спецыяльныя гутаркі аб значэнні курсу. Кожны курсант атрымаў білетэны рэдактара пісавой газеты.

У цэхах пачалі выходзіць нацыянальныя і штодзёныя. На старонках шматтыражкі можна ўжо знайсці і агляды (праўда, якасць гэтых аглядаў яшчэ нізкая) пісавых газет, аб рабоце, па асабных рэдактараў штодзёнах і партыі і асабных рэдактараў.

Але газета не ўлічыла ўважання журналістаў аб рабоце з рабочымі, аб палітыцы і работні шматтыражкі. Работа з рабочымі, работа з пісьмамі рабочых у рэдакцыю па камбінатах паставіла на агульнае дрэнна.

Перад намі кніга ўліку рабочых і пісавых за 1934 год. Да верасня мінулага года зарэгістравана 300 рабочых і пісавых (з верасня чамусці гэтага года ўліку няма).

Як-жа выкарыстоўваюцца рабочыя пісьмы? Мы ўзялі на вытрымку 14 зарэгістраваных пісавых рабочых за верасень. З іх толькі 4 азначылі выкарыстанне ў газеце, адно пісьмо наслана на расследаванне парторгу. Што зроблена з астатнімі—невядома. Знайсці гэтыя пісьмы немагчыма, бо архіваў не мае у рэдакцыі фактычна няма. Возьмем другі нумар газеты за студзень 1935 года. У ім знаходзіцца 9 замятак па пытаннях разгорнутага гаворка хлеба.

барацьбы з класава-варожымі элементамі, якія перабраліся на камбінат, і аб рэалізацыі білетаў латарэі Асабіякім. Напісаны замяткі Грынбургам, Фед-

★ ★ ★

Рэдактар газеты бабруйскага дрэваапрацоўчага камбіната тов. Чапковіч. Прымае актыўны ўдзел у канферэнцыі чытачоў газеты «За ўдарныя тэмпы».

★ ★ ★

манам, Давідовічам, Міжчэнка, Шап. Грынштэйнам і інш. Здаецца, ніхто не ўважваў для аднаго нумара газеты. Але, на вялікі жаль, за чужымі подпісамі захаваўся самі работнікі рэдакцыі. Мы дарэмна імкнуліся знайсці, хоць адзін арыгінал замяткі гэтага нумара (а ён вышаў толькі 3—4 дні таму назад). Арыгіналаў гэтых у рэдакцыі няма.

Метад арганізацыі такіх «рабочых пісавых» замятак зусім «просты». Работнік рэдакцыі заходзіць у цэх, паслухае, аб чым гавораць рабочыя, і замятка гатова. Яна падпісваецца прасі-

штам рассказчика. Возьмем № 51 ад 10 снежня. Там была змешчана заметка «звышчасовыя работы на біржы ўвайшлі ў сістэму» за подпісам «брыгада пружыкаў». Брыгаду пружыкаў здзівіла гэта заметка, бо яны аб гэтым у газету не пісалі, а гаварылі пра звышчасовыя работы з старшынёй цэхавата камітэта тав. Домаравым. Домараў расказаў аб гэтым работніку рэдакцыі. На аснове гутаркі з т. Домаравым работнік рэдакцыі напісаў заметку і падпісаў яе «брыгада пружыкаў». Тэміх «рабкораўскіх» заметак у шматтыражцы многа.

Ці там трэба арганізоўваць матэрыял у газету? Матэрыял трэба арганізоўваць шляхам давадзеньня да работных і рабкораў плана газеты, падрабязнай прапрацоўкі з імі асобных пытанняў плана, ўцягненьня работных у рэдакцыйныя брыгады і т. д.

Масавасць газеты не выключаецца ў тым, што работнік рэдакцыі пад кожнай напіскай ім заметкай («інтэрв'ю» з работнымі) падпісвае другое прозвішча. Гэта апазнае прычыны работы большаўскага друку.

Арганізацыя працы ў рэдакцыі павялічана надзвычай хрэнна. Работнікі рэдакцыі—фактычна інструктары фабрычна-заводскага комсамольскага камітэта і другіх арганізацый. У рэдакцыі тры работнікі: рэдактар т. Лунін—ён жа старшыня Азет і прапагандыст у школе фабрычна-заводскага вучнёўства; намеснік рэдактара т. Грынгтэйн—ён жа старшыня шэфтаварыства камбіната і прапагандыст палітшколы; інструктар-масавік тав. Розенберг—ён жа член камітэта ЛКСМ.

На словах т. Луніна, работу ўнутры рэдакцыі яны размеркавалі так: Грынгтэйн вядзе ў газеце пытанні прамысловасці, шэфства над калгасамі, кааперацыі, прытараднай гаспадаркі, фінанса і ЗОТ; Розенберг—пытанні работы комсомола, профсаюзаў, грамадскіх арганізацый, кааперацыі і прамысловасці; Лунін—партбудаўніцтва, вучоба, складае план газеты і паша перадавае. За масавую работу з рабкорамі і чытачамі адказваюць ўсе, за ўлік рабкораўскіх заметак і рэагаванне адказваюць таксама ўсе і ніхто.

Рэдактар запэўніў, што за гэту работу адказвае Розенберг. Розенберг - жа

сцвярджае, што ніхто ж не гэтым ніколі не гаварыў. У выніку дзесяткі рабкораўскіх заметак астаюцца без рэагавання, без усялякай увагі з боку рэдакцыі.

Тав. Розенберг новы работнік у рэдакцыі. Працуе ён з верасня 1934 года інструктарам-масавіком. Аб сваёй рабоце ён расказвае.

План арганізацыйна-масавай работы ў нашай рэдакцыі няма. Сам я працую ўвесь час па заданню рэдактара. А заданні мае такія: У трэці нумар газеты я павінен быў падрыхтаваць 350 радкоў па пытаннях комсамольскай палітвучобы, латарэі Асоавіяхіма і зонтаўскаму паходу. Заданне атрымаў 2 студзеня. Матэрыял жа павінен быў аддаць 7-га. Прычым рэдактар т. Лунін мне не растлумачыў, як арганізаваць матэрыял і на што звярнуць галоўную ўвагу ў гэтых пытаннях. Я выканаў даручаную мне работу так, як сам зразумеў.

Розенберг выконвае асобныя заданні рэдактара па падрыхтоўцы матэрыялаў для чарговага нумара. Сваёй жа асноўнай работы, як інструктара-масавіка, не праводзіць.

Асноўная работа інструктара-масавіка—арганізацыйна-масавая работа з рабкорамі і рэдкалегіямі насценгазет. Ён павінен арганізоўваць рабкораў вакол газет, расказваць ім аб важнейшых фашэніх партыі, аб пытаннях, якія будуць асвятляцца на старонках газет, знаёміць іх з планам работы рэдакцыі. Інструктар-масавік павінен вучыць рабкораў, аб чым і як пісаць у газету. Ён павінен звязаць газету з масамі, інструктаваць рэдкалегій пашавых газет. Гэтага т. Розенберг не робіць. Фактычна ён не інструктар-масавік, а рэпарцёр камбінатскай газеты. Рэдактар газеты патрабуе ад яго імёна рэпарцёрскай, а не арганізацыйна-масавай работы.

Пасля гэтага зусім не дзіўна, што ў адным нумары газеты «За ўдарныя тэмпы» можна знайсці 5—8 заметак Розенберга. З рабкорамі-ж рэдакцыя амаль не працуе.

Не лепшая справа і з планам работы рэдакцыі.

— Мы складаем план кожнага асобнага нумара, бывае, што і на два нумары адразу—запўляе т. Лунін.

— Мав два дні виходити наша газета, які план готує нумара?

— Ми здали матеріал на зотаф-каму паходу, про ударника—і т. Лунін пералічує тия артыкулы і зазначає, што ўжо заны ў набор.

— А тэе план напісанняга нумара?

— Планав газет мы не захоўваем і із ведаю памятае.

Лунін бярэ вярхіў выпісаных нумароў газеті за студзень, перагортвае старонкі камплекта, чытае, што змяшчае ў газеце і гаворыць: «Гэта і быў план нашых нумароў газеті».

Алеўдзец плача работы, таварі-най рагутаючы і арганізуючы сіл унутры арганізацыі прыгляда да таго, што работнікі пачаюць прэжыя дні траціць без усякай карысці, не выдучь ніякай работы в рабкорахі.

Розьвом 5 студзеня Рабочі ўсе, у арганізацыі афіцыйна пачынаюць з 10 гадзін. Але ў 10 гадзін у тым кімні яшчэ нікога няма. Лунін у гэты час не пачынае партыю і заўкома рбў падрыхтоўку работу да дня ўдара. Арганізуючы матэрыял доўгімі (та кам-біката) звыш 10 чалавек клубных ра-ботнікаў), прымаў ўтвар у работе ка-муніі па пачынаванню лепшых утарні-каў. І толькі адну гадзіну патрабав на збіранне матэрыялаў у шматтыраж-

ку. З рабкоў і к'агай работы не ма-вотіў.

Другі работнік редакцыі Гольштыйн таксама ўсё дзень быў заняты арганізацыяй вечара ўдара (абсталяван-нем, ўпрыгожваннем памяшкання і т. д.) і прыблізна гадзіну страціў на збіра-ванне матэрыялу для газеты. Толькі адзін Ровенберг у гэты дзень займаўся апрацоўкай матэрыялаў для чарговага нумара. У іншыя дні і ён заняты выка-наннем даручэнняў камітэта комсамола.

Мы ўзялі адзін дзень работы редак-цыі, але такіх рабочих дзён многа. Мы не супроць таго, каб работнікі редак-цыі прымаі ўдзел у рабоце грамадскіх арганізацый. Але-ж треба так аргані-заваць свой рабочы дзень, каб у пер-шую чаргу была забяспечана работа газеты, каб не ажсёўвалася на вадзі іллія работа з рабкорахі.

У редакцыі «За ўдарныя тэмпы» тры работнікі. Кожны з іх павінен атка-ваць за пэўны ўчастак работы. Кожны з работнікаў павінен сістэматычна несці работу в рабкорахі і апраз іх апра-цаваць, матэрыял у работу. Для гэтага треба мець цвёрды план апрацоўкі масавай работы. Тады работнікі газе-ты не будуць мітусіцца, а газета стане масавай, аператыўнай, задавоўваць уз-роўня направаўленні спрах чытачоў.

ГАВОРАЦЬ ЧЫТАЧЫ

НЕ УМЕЕ НАША ГАЗЕТА ПАКАЗВАЦЬ ЛЕПШЫХ ЛЮДЗЕЙ

Тав. Чалювіч—профгргенізатар пасажоха

Газета «За ўдарныя тэмпы» часта не задавальнае нас сваім зместам. Яна змяшчае вялікія і агульныя артыкулы.

— Бярэце прыклад з перадавых ааклікае газета, а вось чаму пучыцца — газета і не паказвае, не ўскрывае «сакретаў» перамог лепшых ударнікаў. Усе мы чыталі пра лепшага чалавека камбіната ізотафа Гладышава. Газе-та заклікала пучыцца працаваць у яго. А вось папрабуйце вы ў артыкуле пра т. Гладышава знайсці хоць крупітку збыта яго работы—не знойдзеце. Га-зета паказвае толькі лічбы выкаранен-

т. Гладышавым плана. Рамітчыкі, пра-чытаўшы шматтыражку, пытаюць у мяне: як Гладышаў дасягнуў такіх ве-ражот? А яспаз аб гэтым газета не ска-вала ні слова. Нудна чытаць такі «на-кая» перадавога рабочага.

Перад адкрыццём гэтай канфэрэнцыі ў нас у паху праводзіўся сход. Гапары-лі мы аб газеце. Пачыноўдць да мяне таварішчык пів Лукаш і гаворыць.

Я даў-бы добры матэрыял у га-зету, каб да мяне хоць раз загляну-лі работнікі редакцыі.

Редакцыя слаба працуе в рабкорахі слаба прыцягвае рабочих да ўдзелу ў газеце. Хто піша ў шматтыражку? У асноўным редактары наспечных газет. Треба сказаць, што в редактарах ішо-дзёнак шматтыражка працуе інтэрэсна. Але-ж треба апрацаваць і в рабкорахі.

рабочими читателями, уцятнуць і іх у рэ-
боту газеты.

Хачу сказаць нахонт аглядаў низо-
вых газет. Я пачытаў агляд друку ў
журнале «Рабкресткор» і агляд друку
ў нашай шматтыражцы. Паміж імі вялі-
кая розніца. Аглед низовай газеты ў
«Рабкресткор» кампрэтна вучыць, як
расставіць свае сілы, як арганізаваць
матэрыял, афармляць газету, аб чым і
як трэба пісаць. А наш аглед у газеце
цішайца прыблізна так: «Газета б'ецца
за выкаланне плапа... Брыгада дабрася
выкапання вытворчага плапа... І адзі-
нскі недахоп газеты—тое, што яна
нерегулярна выходзіць». Рэдактара і
рабкра такі аглед вічому не навучыць.
А рэдактароў нашых низоных га-
зет яшчэ трэба вучыць і вучыць.

СТАЦЬ АКТЫЎНЫМ БАРАЦЬБІТОМ ЗА АЎЛАДАННЕ ТЭХНІКАЙ

Тов. Свардлінскі—член ІТС лескамбіната

У нашай газеце «За ударныя тэмы»
можна часта сустрэць заветкі аб тэх-
нічнай вучобе. Усе яны асвятляюць на-
ведванне гурткоў тэхнічнай вучобы
работу гэтых гурткоў. Затое амаль не
знойдзеш у газеце артыкулаў вучэбна-
тэхнічнага характару. А задачы-ж на-
шай шматтыражкі заключаюцца не ў
тым, каб фіксаваць, дзе і як прахо-
дзяць заняткі гурткоў тэхнічнай вучо-
бы. Трэба больш глыбока прааналіза-
ваць аўладанне тэхнікай і тады ка-
чыць, што наша газета павінна ра-
ваць рад матэрыялаў, якія дапамогуць
рабочаму аўладаць тэхнікай і ў сваю
ночасці, якая-б паглыбілі яго практы-
чныя веды.

На нашым камбінаце ёсць шмат
таўцаў, інжынерна-тэхнічных работні-
каў. А вось тэхнічнай старонкі ў газе-
це рэдакцыя чамусці не змагла арга-
наваць. Гэту хібу трэба агульнымі сі-
ламі ліквідаваць. Да ўззелу ў газеце
трэба і можа прыцягнуць лепшых ін-
жынерна-тэхнічных сілы камбіната.

Да недахопаў у рабоце газеты я ха-
чу аднесці яшчэ і тое, што матэрыял
падаецца надвычай раскіданы, не кан-
цэнтруюцца ўвага вакол асноўных за-

дач. Дзякую пастаўлена і рэдакцыя. Я
прагледзеў камплект газеты «За удар-
ныя тэмы» за апошнія два месяцы. У
гэтых нумарах цэлая серыя заметак,
із якіх нічога ніхто не рэагавалі. Гэта
значыць ўпущэнне. Мы хочам у сваёй
газете чытаць і аб тым, што зробіла на
на сённяшніх шматтыражкі. І гэта жа-
лілі чытачоў рэдакцыя павінна за-
даваць.

ЧУЛА АДНОСІЦА ДА КОЖНАГА ПІСЬМА

Тов. Баранаў—рабкор пажарна-вартавога
аховы камбіната.

Некаторыя тэарыі лічаць, што
каб налічыць эфект шматтыражкі,
трэба налічыць не фармат.

Не ў фармаце справа. Усё залежыць
ад таго, як арганізавана і афармля-
ецца матэрыял газеты, як працуе рэ-
дакцыя з рабкорамі. Ад работы в раб-
корах і ўвагі да іх матэрыялаў за-
лежыць якасць матэрыялаў, глыбіня ўв-
яснення ў газеце пытання.

Я сам некалькі раз пісаў у шматты-
ражку, але чамусці мае заветкі не бы-
лі аменчаны, нават вусната адказу ад
рэдакцыі я не атрымаў. Да гэтага часу
яно невядома, чаму не былі выкары-
станы мае заветкі. Раённая газета «Ко-
муніст» вышліла-ж іх. Значыць, яны
былі ўжо даражылі былі напісаны. Пі-
саць у газету я хачу, але калі бачу,
што на маіх матэрыялах рэдакцыя ні-
чога не зроблена, тады зразумела, ах-
о, адпачае пісаць. У «Комуніст» і
іншыя газеты, якія в увагай адносіца-
на да пісьм рабкораў, я часта іду.

СОТНІ ГАЗЕТ НЕ ДАСТАЎЛЕНЫ ЧЫТАЧАМ

Тов. Голубец—рэдактар штодзённых
дартнага цэха.

Рэдакцыя нашай шматтыражкі зу-
сім не звяртае ўвагі на дастаўку газе-
ты чытачам. А між тым у цэхах на ша-
фах ляжаць вялікія груды газет, якія
не даражыны рабочым. Узяць хоць-бы
наш стандартны цэх. Тут вы знойдзеце
на шафах сотні газет, выпущаных у

гэтым месяцы. Работы іх яшчэ не чыталі.

А што робіцца ў самой рэдакцыі? Архіва і рэгістрацыі заметаў няма, уліку рэагавання таксама, а адсюль і слабая барацьба за дзейнасць кожнага пісьма рабочага.

Перада мной нумар газеты ад 10 снежня. У гэтым нумары няма ніводнага радка аб дасягненнях у рабоце, аб лепшых людзях. Суцэльная чорная плыва, нібы нічога добрага на камбінацы і няма. Трэба пісаць не толькі аб недахопах, але і аб добрай рабоце.

Слаба працуе рэдакцыя і над афармленнем газеты: рэзка калі ўбачылі жнішо, карыкатуру. І ведаю, што калі мая штодзёнка лепш наставіць аформлена, яе тады лепш і чытаюць рабочыя. Тое-ж самае і з шматтыражкай. Гэта рэдакцыі трэба ўлічыць.

ГАЗЕТУ ПАВІННЫ ТВАРЫЦЬ МАСЫ

Тов. Ляноўскі—парторг лесацеха № 1.

— На нашым лесакамбінаце працуюць 4 тысячы рабочых, а рабочаў мы падлічваем толькі дзесяткі. Увесь матэрыял у шматтыражку ішчэ самі работнікі рэдакцыі. У адным толькі нумары газеты было 8 заметаў т. Розенберга.

Як арганізуюцца матэрыял для газеты? Работнікі рэдакцыі ідуць у цэх, пакаду пагаворыць з адным рабочым і заўважыць гэтага ў выніку мы маем такія факты. Лесацех № 3 пыканаў сваю норму работы ў прыгараднай гаспадарцы. Аб гэтым на агульным сходзе рабочых завіў пачальнік прыгараднай гаспадаркі. Праз дзень прыносяць газету «За ўдарныя тэмты» а там пад загалоўкам «Галавацянны прыносяць работу на прыгараднай гаспадарцы» што называецца «разносецца ў пух і прах» увесь лесацех № 3

Работы былі вострыя такім фактам.

Або другі факт. Газета пісала: «Бава сыравіны знаходзіцца ў глыбокім прарыве». Чаму-ж ёй пасля гэтага не паказаць на прыкладах работы лепшых ударнікаў, як трэба і можна выйсці з прарыву. Гэтага газета наша не робіць.

РЭДАКЦЫЯ ЗАУСЁДЫ НА ЗАМКУ

Тов. Баравін — рабочы-механік

— Наша шматтыражка уцусіла вельмі важнае для рабочага чытача-рабійную, рэспубліканскую і міжнародную інфармацыю. Чытач наш хоча ведаць не толькі аб тым, што робіцца на камбінаце, ён у права патрабаваць ад газеты, каб яна асвятляла наасобна цікавыя падзеі ў краіне, рэспубліцы, а таксама і ў міжнародным становішчы.

Аб усіх нашых заўвагах адносна газеты рэдакцыя магла ведаць многа рэчэй. Але ўся бода ў тым, што рэдакцыя нас ніколі не збярала, не саварыла з намі аб рабоце газеты. Можна-б і са мому зайсці да рэдактара. Але калі ні прывезлі ў рэдакцыю, заўсёды яна на замку. Работнікаў рэдакцыі цяжка знайсці. Трэба, каб работнікі шматтыражкі прасцей звязаліся з чытачамі-рабочымі камбіната.

□ □

На канферэнцыі чытачоў шматтыражкі бабруйскага дрэваапрацоўчага камбіната.

ДВУРУШННУ ПРАДАСТАВІЛІ СТАРОНКІ ГАЗЕТЫ

«Брудныя падонкі былой зноўеўскай антысавецкай трупы, лікчэжныя пасьледкі сваіх не менш вискочных ідэйных натхненняў, якія ідэялі тэарыі стычнымі актамі ўнесці замяшанні жалезныя рады партыі Леніна—Сталіна».

І ў гэтым артыкуле пачынаюць партыі знышчэння ў духу даўна разгромленага зноўеўска-трацкісцкага поплідаў. Яны марылі аб знішчэнні кіраўніцтва партыі і савецкай дзяржавы».

Так пачала свой перадавы артыкул газета «Сцяг Окцябра» ў нумары 3 за 1929 года.

У гэтым артыкуле газета выкрывае дзейнасць былых антысавецкіх ідэялі фабрыкі, якія распаўсюджвалі сярод рабочых розныя контррэвалюцыйныя зноўеўска-трацкісцкія ідэі.

Газета ў гэтым артыкуле пачынае ўвагу рабочых і ўсё арганізацыйнае фабрыкі на павышэнне большавіцкай ідэі.

Выявіць і выкрыць усё чужынацкае астацкаў класава-варожых элементў, вось аснова зместу змяшчанага матэрыялу.

Газета зрабіла зусім правільна

Але побач з гэтым артыкулам змяшчаецца лісьмо нейкай Фрыдланд. У лісьме мы даведваемся, што Фрыдланд выключана з партыі за прыналежнасць да контррэвалюцыйнага трацкізма, што Фрыдланд не толькі ідэйна, але і арганізацыйна была звязана з агентамі контррэвалюцыі — трацкістамі, хаваў у сябе на кватэры іх літаратуру і заклікала актыўную контррэвалюцыйную дзейнасць свайго мужа Фрыдланда ў сваім лісьме лічыць, што яна «памылілася», і яе памылкі заключаюцца толькі ў тым, «што я павярнула словам беспартыйнага мужа».

Аб сваіх памылках Фрыдланд ні слова не гаворыць. Яна аб гэтым ўмалчвае. Яна толькі трысць даць ёй магчымасць павярнуць свой палітычны ўзгляд.

Пад пярэмом рэдакцыя «Сцяг Окцяб-

ра» дае сваю прыпіску. мы прыносім не поўнаццю:

«Тав. (?) Фрыдланд выключана з партыі за неіскрэннасць. Яна скары-вапа перад партыйнай арганізацыяй фабрыкі контррэвалюцыйную дзейнасць свайго мужа — трацкіста контррэвалюцыйнага, выключанага з партыі ў 1929 г. «Прызнаючы» ў лісце правільнасць рашэння аб яе выключэнні з партыі Фрыдланд у сваім лісце яўна змяшчае і скарывае перад прамедскасцю фабрыкі контррэвалюцыйную дзейнасць свайго мужа».

Фрыдланд двуручнік. Фрыдланд да класа засталася вечнай контррэвалюцыйнай трацкісткай, яна перацяла ўсе свае дзеі работы зноўеўска-трацкісцкай ідэялі ў барацьбе з партыяй і рабочым класам.

Ці не ясна, што яна мары скарывае з рабочымі падонкамі ідэялі трацкісцкай контррэвалюцыі?

Пытаю, хто дапамог? Лісьмо «Сцяг Окцябра» прадае, вяртае стаўленне Фрыдланд да партыі і рабочых зноўеўска-трацкісцкай контррэвалюцыі?

Чаму газета «Сцяг Окцябра» не выкрывае Фрыдланд як правакатара, двуручніка, ворага нашай партыі і рабочага класа?

Чаму газета «Сцяг Окцябра», пачынае прыгожыя радкі аб контррэвалюцыйнасці трацкізма, заклікаючы ўсё і кожнага да павышэння большавіцкай класавай ідэі, сама дапускае існуючую страту большавіцкай ідэі?

Інакш як можна расцэньваць факт змяшчэння на старонках газеты двуручніцкага лісьма контррэвалюцыйнага Фрыдланда?

Цяжкай і паказальнай памылкай дапускае рэдакцыя «Сцяг Окцябра» змяшчаючы лісьмо Фрыдланда.

Бязлітасна выкрываць чужынацкае праўленне двуручніцтва, а не ўставаць з ворагамі ў дыскусію, як гэта робіць рэдакцыя «Сцяг Окцябра», не ставяць ім магчымасці выкарыстоўваць старонкі нашага большавіцкага друку для аргументаў контррэвалюцыйных мэт.

РАБОТА З РАБСЕЛЬКОРАМИ І ПІСЬМАМИ ПРАЦОЎНЫХ

★ ★ ★

Р. ДОДЗІН

СІСТЭМА БЕЗАДКАЗНАСЦІ І БЮРАКРАТЫЗМА

Патрабаванне XVII партыйнага з'езда—асноўную ўвагу звярнуць на правярку выканання для рэдакцыі большэвіцкай газеты азначае ў першую чаргу правярку рэагавання на пісьмы работных і калгаснікаў, барацьбу за большэвіцкую дзейнасць друку каб ні адзін сільны рабкора і селгаскор не астаўся пустым гукам.

Ад уважлівых адносін да пісьм, ад хуткасці і правільнасці рэагавання на іх залежыць і далейшае разгортванне самакритыкі і ўцягненне ў сацыялістычнае будаўніцтва новых соцень і тысяч працоўных.

Работнікі зэпенскай раённай газеты (рэдактар т. Мінчукоў) не разумеюць палітычнага значэння гэтага пытанні безадказна адносяцца да пісьм, да барацьбы за іх дзейнасць.

Сама сістэма ўліку рабселькорскіх заматак і рэагавання на іх, запавядае ў рэдакцыі, нараджае безадказнасць, неразборліху. Заметкі рэгіструюцца на разрозненых лістках. Графа для адназначнага з'яўлення з заметкай не знайшлі. Таму ўжо праз кароткі час пасля паступлення заметкі рэдакцыя не можа даць адказ аўтару, што зроблена па яго матэрыялу.

Па даных рэдакцыі, у 1934 годзе паступіла 1315 заматак. Лічба да таго не вялікая, што яна давала рэдакцыі матэрыял сапраўды гэтага працаваць над кожным пісьмом. Але гэтага не было. Імяна рэзультатам адсутнасці гэтай работы з'яўляецца такое слабое паступленне заматак.

Што-ж рэдакцыя зрабіла з атрыманымі заметкамі? 560 заматак было наслана на расследаванне. А астатнія 755 што з імі зроблена? Гэтага ўстанавіць нельга. Большэвіцкіх клопатаў аб кожным пісьме рабселькора ў рэдакцыі няма.

Рэдакцыю зусім не цікавіць дзе і на чым пасланы на расследаванне. «З рэдакцыі адпавядае і паче дзівоў» так лічаць работнікі газеты. Ад раённага аддзела пачынаюць асуды ад райкома камсамола за ўвесь 1934 год не паступіла выходнага адказу на дзесяткі пасланных заматак. Але рэдакцыя гэта ніколі не турбуе. Райком пракурор і начальнік міліцыі пачыноўніцку рэагуюць на пісьмы селгаскаў, а рэдакцыя штампуе іх бюракрытычныя адказы.

Надамо некалькі прыкладаў. У ліпені рэдакцыя паслала начальніку райміліцыі т. Кантуру заметку аб тым, што ў калгасе «Віцебскіх пролетарый» кулакі стрыжы каласы. Адказу аб прынятых мерах рэдакцыя не атрымала. У студзені, калі ў міліцыі, відаць, ачышчальны сталы ад леташніх зазежаў, знайшлі і гэту заметку. Знайшлі яшчэ дзесяткі заматак. І пачальнік міліцыі т. Кантур спытаецца «рэагаванне на іх. 7 студзеня сё адпраўляе цэлую пачку адказу рэдакцыі, сярод іх і такі: «На ваш № 93 аб стрыжцы каласоў у калгасе «Віцебскіх пролетарый» напісана, што гэта справа знаходзіцца ў стадыі расследавання».

Гэтыя звышбюракрытычныя адносіны начальніка міліцыі да адпаведных адказаў аб раскраванні сацыялістычнай маемасці, падрыво эканамічнай магутнасці калгаса нават не зазілі рэдакцыю. Яна спакойна прышыла гэты чыноўніцкі адказ у пазіку «рэагавання».

На заметку пасланую таму-ж начальніку міліцыі 14 кастрычніка аб тым, што брыгада калгаса «Барацьбіт» Казлоў агнаў і ўраў 20 пудоў аўса і 10 пудоў пшаніцы, Кантур 7 студзеня таксама адказаў, што «справа гэта ў стадыі расследавання». 3 месяцы марнуе міліцыя справу аб раскраванні сацыялістычнай маемасці, а райгасе

са з гэтым мірыцца. Аднак міліцыі і па гэты раз рэдакцыя спакойна прышыла да справы.

Лёзненскі пракурор т. Савасцюн раптыў узяць прышынства па чыноўніцкіх адносінах да пісем селькораў. «Ленінскі сцяг» зыхіў 27 верасня калектывнае пісьмо вучняў Бабінаўскай школы аб тым, што дырэктар школы Вярбіцкі — былы дзяк, ужывае фізічныя і псіхалогічныя ўздзеянні да вучняў. Пракурор атрымаў 40 дзён вёў «дакладнае расследаванне» і ў выніку ў лістападзе прыслаў рэдакцыі такі адказ.

«Пракуратура паведамляе, што факты ўжывання з боку дырэктара Бабінаўскай школы Вярбіцкага Паўла антыпедэгагічных метадаў выхавання дзяцей, зробленым расследаваннем цапкам пацвердзіліся, але прымаючы пад увагу, што Вярбіцкі на рабоце як педагог і адміністратар сябе апраўдаў, пракуратура лічыць неэтаэгодным прыцягваць яго да крымінальнай адказнасці».

Наўрад ці можна сказаць, што гэты ўзор палітычнага ўмяшчання ў адміністрацыю, Устанавіць, што дырэктар сапраўды быў дзяцей і адначасова прызначаць, што ён «як педагог і адміністратар сябе апраўдаў» можа толькі тым, што ён не разумее задач савецкай школы чалавек, страціўшы палітычнае чутцё.

Рэдакцыя «Ленінскага сцяга» патрабавалася больш 2-х месяцаў, каб адназначна выступіць з крытыкай гэтага

адказу. Гэты адказ рэдакцыі тлумачыцца, як відаць, тым, што з Бабінаўскай школы ішоў патак пісем аб гэтым, што амністыраваны пракурорам дырэктар Вярбіцкі прадаўжае эксплуатаваць з вучняў. 8-га студзеня газета выступіла па гэтай пытанню на сваіх старонках. І яна кваліфікавала гэта так: «У справе аб Вярбіцкім тав. Савасцюк і Вугалеў (загадчык райана.— Р. Д.) атрымлівае палітычную слепаццю, недаацэнку важнасці факта і таму ўся адказнасць за збіццё школы наўскай класіцы на іх саміх нараўне з Вярбіцкім».

Прайшло ўжо каля месяца, а выступленне газеты нікога нават не кранула. Стрэл аказаўся халастым. Вярбіцкі прадаўжае антысавецкую работу. Пракурор і загадчык райана пакрыўджана палглядаюць на рэдактара і спакойна чакаюць—а можа уляжацца, а рэдакцыя атрымае свой абавязак выкананым.

Так цягнуцца ад пракуратуры да рэдакцыі газеты ланцужок безадказных, антыпартыйных адносін да пісем селькораў.

Дзякуючы гэтаму КП(б)Б павінен сур'ёзна заняцца работай сваёй газеты, змяніць нагляд, змяніць рэагаванне на пісьмы працоўных, прыцягнуць да партыйнай адказнасці бюракратыў з рэдакцыі, міліцыі, пракуратуры, ігнаруючых дырэктывы партыі аб рабоце з пісьмамі і рабселькорамі з заметкамі.

Е. ВАЛЬФСОН

ГАЗЕТА, СТРАЦІУШАЯ КЛАСАВУЮ ПІЛЬНАСЦЬ

«Большэвіцкі друк» яшчэ ў сакавіку мінулага года пісаў (гл. 5 і 6 нумары артыкула «Аб «нястальных» селькорах і ігнараванні пісем калгаснікаў») пра тое, што сельская раённая газета не працуе з рабселькорамі і над пісьмамі працоўных, што «работай з рабселькорамі і пісьмамі ведае рахункавад Марозава і тэхсакратар рэдакцыі Служкава» і адгэтуль:

«Корэспандэнцыя селькораў і пісьмы працоўных у рэдакцыі глыбока не вывучаюцца. Іх прачытваюць «наопах», каб толькі схапіць галоўнае».

У выніку каштоўнейшыя пісьмы вельмі часта беспадстаўна трапляюць у архіў забранкаваных заметак.

З таго часу прайшло 10 месяцаў. Тэрміны дастатковы, каб перабудаваць работу выправіць грубую памылку—эксплуатацыю работы з рабселькорамі і пісьмамі працоўных.

Газета-ж «Большэвіцкі змагар» не толькі не выправіла дапушчаных памылак, але паглыбіла іх. Рэдакцыя даўсюль зазначае, што рэдакцыя пачае газет і рабселькорамі класава-варожымі элементамі, якія прыкрываюцца зван-

нем работнікаў нізавога друку, право-
хазілі кулацкую, антыкалгасную работу

Гутарка будзе ісці аб калгасе «Чыр-
воны Окцябр», Каменскага сельсовета.
На працягу доўтага часу гэты калгас
ліў засмечан класаво-варожымі элемен-
тамі, якія, прабраўшыся на дзякую-
шыя кіруючыя работы, імкнуліся рэ-
валіць калгас з сярэдзіны

Засмечана была чужымі людзьмі і
радкалегія насценгазеты. Рэдактар нас-
ценгазеты **Захарэнік Цімох**—звычайна рас-
судкавага і мысланага кулака. Заха-
рэніку судзілі за растрату іхняўных
грошай. Доўгі час ён займаўся кантра-
бандай, пераходзячы кітайскую транзі-
ію, каля якой ён пражываў і адкуль
вёў.

Член райкалегіі **Лемба Юля**—жонка
судзімага, антысавецка настроены эле-
мент. Шмат было выпадкаў, калі яна
агітавала калгаснікаў не выходзіць на
работу.

Русецкі — у мінулым ідэалагічна
член райкалегіі

Кашавенка Аніота—нахлынец з два-
ран, працуе ў якасці загадчыка (ТІФ
і МТКФ. Толькі за апошні час, у выні-
ку нікчэмнай яе работы, яна была
свабоднай. Цяпер пачаў халодны пера-
ход. Аднаў быўшы выпадак, калі яна
цягнец. Кашавенка яна пачаў міра-
адкрыта раснава на калгасную
рэдакцыю пачаў дзейнасць і ўрада-
Віцебскага сельсавета, а затым лішкаў
хвора дзяржава. Яна пачаў лічылася
актыўным членам райкалегіі. Яна-ж і
член праўлення калгаса, як і рэдактар
насценгазеты **Захарэнік**

Мы паказалі толькі членаў райкале-
гіі насценгазеты. На сутнасці яны ва-
рочалі ўсім справам калгаса. На іх
нічо ў калгасе не хапае кармоў, рас-
краслена 5 коп грэчкі, 2 копы жыт-
і ішч

Каб замазаць усе гэтыя злачынствы,
каб адцягнуць ад іх увагу калгаснікаў
гэта райкалегія выпускала нахабную
насценгазету, у якой змяшчала такую
напавяшчэнне, як і хто з кім гуляе, як
што есць.

Так насценгазета была ператворана
класаво-варожымі элементамі ў рушар
кулакоў.

Як-жа да гэтых нагіх вывазак клас-
авых ворагаў аднеслася раённая гато-
та «Большэвіцкі змагар»?

Гэтыя калгаснікі, баячы гэтыя
агіднасці, напісалі ў «Большэвіцкі зма-
гар» карэспандэнцыю, просячы пала-
жыць канец злачынствам, дапамагчы
ачысціць калгас ад класаво-варожых
элементў. Намеснік рэдактара **Аблон-
ны**, падчыўшы, што гэтыя факты «ма-
лаважныя», доўга пратрымаўшы ў сабе
заметку, адаслаў яе ў райза, дзе яна і
застала. Толькі калі зналачыныя сігна-
лы з'явіліся ў «Звяздзе» і «Калгасніку
Беларусі» у «Большэвіцкім змагары»
схаванулася, стала публікаваць заметку,
але не знайшлі

Рэдактар **Тучэня** паслаў у калгас
сваёго намесніка **Аблонны**, каб ён на-
месці правярну гэтыя факты. **Аблон-
ны**, прасядзеўшы ў калгасе тры дні, на-
ацэнка адтуль і з'яўляе

Нічога асаблівага там няма, ёсць
асобныя пепараткі, як і ў многіх кал-
гасах

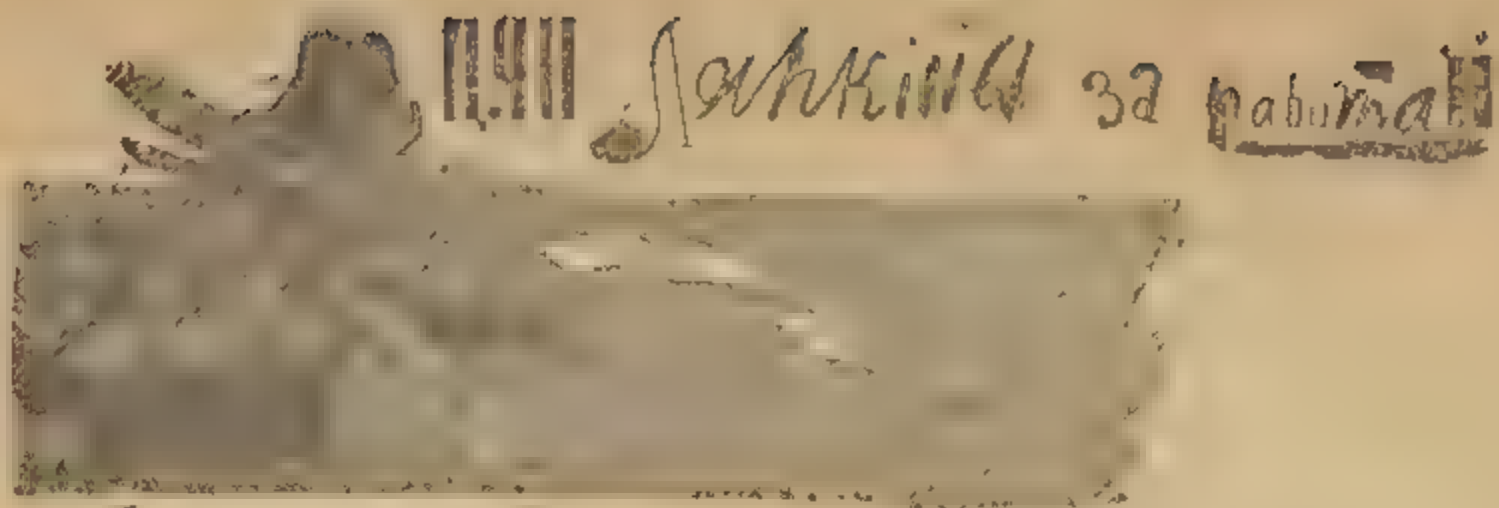
Трэба поўнасьцю страціць рэволюцый-
ную пільнасць, каб не бачыць таго,
што робілася ў калгасе, каб знесці ўсе
і простым непазладкам

Мясяцаў тры назад бюро ельска-
РК РК(б)Б спрашалава райкалегію
«Большэвіцкага змагара» зрабіць агля-
насценгазеты калгаса «Чырвоны Ок-
цябр», выкрыць класаво-варожы твар,
кулацкую дзейнасць райкалегіі гэтай
газеты, правесці перазыбары райкале-
гіі. Райком прапанаваў рэдактару раён-
най газеты на гэтым факце ўзняць рэ-
волюцыйную пільнасць усяго на-
друку і сельгораў, усях наладных на-
гійных і комсамольскіх арганізац-
раёна

Гэту пастанову райкома райкалегія
«Большэвіцкага змагара» не выканала
зараз.

Гэта яшчэ мае сведчыць аб тым, што
сама райкалегія ельскай раённай газеты
страціла класавую пільнасць, дала маг-
чымасць класаво-варожым элементам
кампраметаваць нізавы друк, скары-
стоўваць яго для сваёй злачыннай дзей-
насці.

Мы спадзяемся, што ельскі РК РК(б)Б
зробіць належныя выхавы ў адносінах
работы сваёй раённай газеты і асоб-
ных работнікаў, якія страцілі класавую
пільнасць і не выдучы барацьбы з
ацымшчэнне рабсельгораўскіх радоў і
заваго друку ад класаво-варожых эле-
ментаў.

„Спецыяльныя машыны“ і надзвычайны „штыль“ дзельчынкаў гэтага года

«Бадзёрасць і вясёлае ажыўленне
АНУТАЛА ўсіх калгаснікаў, усіх пра-
цоўных Буйнавіцкага сельсавета»...

Гэта было 25 студзеня

Што-ж такое пачалося ў гэты дзень
у Буйнавіцкім сельсавеце, у якім усе
працоўныя ануталі ажыўленне?

Пачытайце дзельчынку раённую газету,
а 3 лютага і вы даведзецеся, што

«25 студзеня — быў надзвычай-
ным днём».

Аказваецца, у гэты дзень калгас «Чыр-
воны ударнік 2-й большавіцкай вясны»
рабѳу пробны выезд у поле. У гэты
дзень старшыня калгаса Барановіч.

«што намандзір на прыгожым кані-
вадзе за сабой калгасную армію на
соцыялістычнае поле, дзе БУДЗЕ КІ-
ПІЦЬ творчая калектыўная работа, дзе
будуць красавіцца буйныя калосі
калгаснага ўраджаю».

Якая вобразна ілюстрацыя, які высокі «інтэ-
лет» у парыве «творчага натхнення» аўтар
парыса аб пробным выездзе ў поле паша-
цатей

«41 падавода выехала, у тым ліку

29 пар БУЙНЫХ РАГАТЫХ ВА-
ЛОУ».

Аказваецца буйныя валы могуць быць
не рагатыя!

«А на вёзках ляжаць вінтавыя і
поўвінтавыя, складаныя і простыя
плугі, якія ў АДЗІНА ЦЭЛАЕ СЛА-
ДАЮЦЬ вялікую тэхнічную сі-
ЛУ».

Ці дзіва пасля гэтага, што не вытры-
мае

«адна курноса дзялчына».

«Гэта»

«бэжоткі мае, што ў іх робіцца»,
што

«не стрымаў маленькі калгасны
хлалчук Руднік Пятро, ЯК СТРЭЛ ён
зляцеў з вёзкі, ухваліў чырвоны флаг і
стаў у перадавых шэрагах арэтых».
І усё гэта на думцы дзельчынкай тае-
жы павятовага азначальні

«найлепшы СІМВАЛ гатоўнасці кал-
гаса да большавіцкай вясны».

Аўтар усёй гэтай няграмаднай балбат-
скіх схавалася за подпісам «Я».
Мош скромным аказаўся аўтар другой

Рыс. Н. МАЛЕВІЧА.

артыкула, змяшчанага разам з нарысам гэтага таямнічага «Я».

«Спецкор газеты «Калгаснік на варце» ЭРЛАХ» — так значыцца пад артыкулам які займае дзве поўныя калонкі газет.

Дзе-ж гэта «Калгаснік на варце» мае свайго ўласнага спецкора? Ахвятаеца, пачаўша: тут-жа, у сяміх Лельчыцкага над бокам у рэдакцыі. Шына ён імяныя райвыканкома. Піша аб... той нарадзе старшын калгасаў і... пішката, Стадоліцкага і Лельчыцкага

Але пачаў не гэта. Важна, як піша

«Адзін за адным выступалі старшыні. Сухімі лічбамі ў руках яны пачыталі сваю бяздзейнасць».

Спецкор лельчыцкай газеты змяне імяны, што старшыня калгаса «КІМ» пачаў сваё выступленне так.

«У гектарах не ведаю, а толькі ў цэнтнерах. У цэнтнерах таксама не ведаю, а толькі па культуры».

Даруйце, т. Эрлах, не перым, што

«Гэта так пачаў сваё выступленне старшыня калгаса «КІМ» Шлакоўскі».

Даруйце, т. Эрлах, не перым, што Шлакоўскі так пачаў сваё выступленне. Не перым мы і таму, што Шлакоўскі гаварыў

«Прыліў, няма з яго прыліваць»

Не перым, што старшыня калгаса «Новае жыццё» Зуевіч на нарадзе заявіў

«2 набылы НЕ АБАРЦІВАЛІСЯ

«РАМОНТ—У БЯЗУЮ ГАТОУНАСЦЬ»

«Ремонт сельгасінвентара — у поўную бязую гатоўнасць» — заклікае лясненская раённая газета «Ленінскі сцяг» у нумары ад 3-га лістапада.

Працяжнік у сярэдзіне з'явіўся к. н. м. і словамі «сельгасінвентара» і «у поўную» пачаў, мабыць, азначыць слова «прынесці». Але і з гэтым словам загаварыў

ДЗЕ-Ж ПАЧАТАК ПАСТАНОВЫ

У нумары уздзенскай раённай газеты за 18 студзеня змяшчалі «Працяг пастановы РВН аб правядзенні на тэрыторыі Уздзенскага раёна мясцовых падаткаў і збораў у 1935 г.».

Мы ўдажліва пратэставалі нумар «Калгасніка Уздзеншчыны» 6 за 17 студзеня. І раней вышаўшыя нумары, аднак, пачат

ВЕДАЮ па лям прычынам. 3 пётрэф. ных вывесці 750 к. м. паса, вывез 20 км лесаматэрыяла».

Не гаварыў гэтага Зуевіч, як не гаварыў і Рафаловіч (старшыня калгаса імя Вайцана) такіх слоў

«Класавы вораг так арудуе за калгасам, што не магу урэгуліраваць, як своечасова разбіць яго. 2 лютага прыедзе каваль тады возьмемся за ремонт інвентара».

Гэта вы самі, т. Эрлах, змяшчаеце ў дну кучу работу кулакоў і прыезд ка... аброчу з вясцейгастай Пастухавіч... што вы навісці?

«Збруа зусім не прыгодна, насцен. газеты не выпускаюцца».

Гэта самі работнікі лельчыцкай газеты і пішуць, што

«Былы рахункавод калгаса «Чырвоны прамень»... ЖАРОВНАЯ КАБЫЛАЙ ЕЗДЗІЎ у Грэбені на прэзідыум сельсавета».

Калгаснік Мокарэвіч ЕЗДЗІЎ НАБЫЛАЙ да таго часу. пакуль яна абарыгавалася»

Іх гэта можа калгаснік «сваго ж. калгаса» кабылай

Пасля ўсяго гэтага ў нас узнікла пытанне да рэдактара лельчыцкай газеты: ці праўда вы, т. ШАТРУКОЎ, матэрыялы кі ішоў у газету ці чытаеце вы яе наогул?

На апошняй паласе газеты змяшчаўся і імя Ф. ШАТРУКОЎ.

вак. вясцяца зусім бяздзейна

Можна, т. Мінчукоў, адрамантаваць, краві і ў бязую гатоўнасць (калі вам ужо так падабаецца гэты выраз) інвентар. А як гэта можна «прынесці» у поўную бязую гатоўнасць ремонт інвентара? Гэтага, даруйце, мы ніяк не можам зразумець

ку гэтай пастановы так і не з'явіліся.

Не надрукаваў «Калгаснік Уздзеншчыны» пачатку пастановы

Навошта-ж чытачоў уведзеце ў зман чырышы з уздзенскай газетай?

Навошта-ж, змяшчаючы «працяг», прычынаць іх шукаць лясненшчыны пачат так?

„Драпежніцкія, з драпежніцкімі, па-драпежніцку“

Работнікі хельціцкай раённай газеты «Калтаснік на варце» атрымалі спецыяльнае заданне ад рэдактара: сабраць усе нажондныя у рэдакцыі звесткі аб тым, якім чынам у іх калгасе, безгаспадарчасці т. д. і «ўдаснуць» іх у адпаведны паласу.

Работнікі рэдакцыі добрасумленна выканалі заданне рэдактара.

У выніку 8-га лютага

«Калтаснік на варце» з'явілася цалкам асабліва «Вышэй класавую пільнасць», аб амесце гэтай паласы сведчаць прыкладаны ніжэй загалоўкі звестак.

«Замест праўленне калгаса, правядзіць работу класавы вораг».

Кулацкія выпадкі Казачка Рыгара асуджаны калгаснікамі калгаса «Перамога».

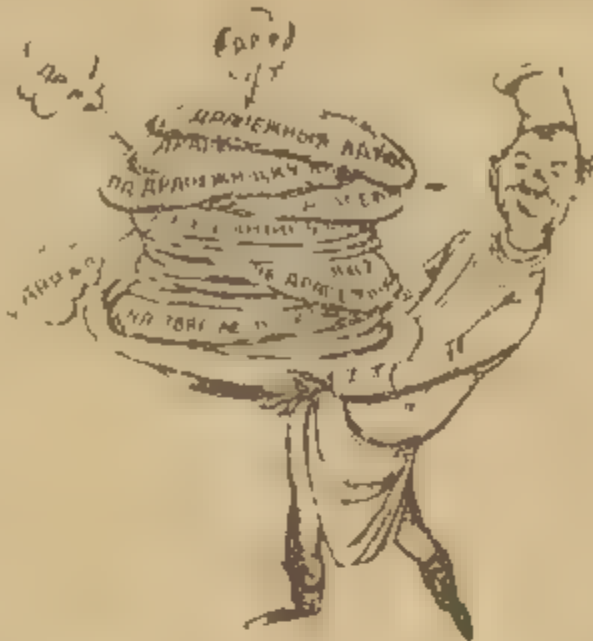
«Калгас імя Танава патрабуе аздараўлення».

«Дрэзна ахоўваецца маёмасць у калгасе «Чырвоная зорка».

«Сурова нараць растраччыноў калгасу аператыўных грошай».

«Папуянава тнаць з работы».

Рис. Н. Маловіча.

«Пакончыць з драпежніцкімі адносінамі да цягавой сілы».

«Драпежніцкія адносіны да кеня».

«Па-драпежніцку адносяцца да цягавой сілы».

«Сабатажніцкія механіцы Флорна».

«Маладзям падае, а праўленне калгаса не звяртае на гэта ўвагі».

«Да вясны не рыхтуюцца».

Гэтым загадаўкам адпавядаюць і «рэдакцыйныя вывады» ў канцы кожнай звесткі.

«Слова за пракурора».

«Сельсавету трэба прыняць меры і аздараўленню калгаса».

«Праўленне калгаса, прымі меры».

«Т. Сухамлінаў, унікі ты ў гэту справу».

«Рэйза трэба звярнуць на гэта сур'ёзную ўвагу».

«Сіменіцкі сельсавет, прымі меры».

«Пракурору неабходна з гэтага зрабіць адпаведныя вывады» і т. п. і

і т. п.

Нельга так рабіць газету, т. ШАТРУНОЎ.

«ПРАЦЯГ У НАСТУПНЫМ НУМАРЫ»

«Большавіцкі друк» не раз на прыкладзе газеты «Калтаснік Кармяншчыны», «Чырвоны сцяг» (Чырвоная зорка) і інш. газет на іх педанушчальнасць абрынуў артыкулаў на словы іх поўслоўе з перанясеннем «працяг» у наступны нумар.

Але ў рэдакцыі «Ленінскага сцяга» (Літва) лічаць: «тое, што пішучы пра

іншыя газеты, нас не датычыць». І таму, 3-га лютага газета абрывае даклад т. Мопатова на 7-м з'ездзе саветаў СССР на словах «Справа будзе залежаць» і ўказвае: «Працяг у наступным нумары».

Гэта — адзіны чытач і з газеты т. Мінукоў.

ЗМЕСТ

Перадавы: Вышэй рэвалюцыйную
цільнасць

АБ КУЛЬТУРЫ І ВУЧОБЕ РАБОТНІКАЎ РЭДАКЦЫІ

А. Цыліна. — Пра рэдактара фаб- рычна-заводскай газеты	4
Яшчэ лонгі вучыцца і праца- ваць	8
Л. Сёдаўскі. — Як мы будзем вучыцца ў 1935 г.	10
Ів. Чарняўскі. — Для вучобы заўсёды знаходжу час	11
С. Дзясюкевіч. — Кім я быў і кім стаў	12
М. Шыфрына. — Не мыслім працаваць без вучобы	14
Р. Сімховіч. — Першы дзень вучобы ў рэдакцыі	15

АРТЫКУЛЫ

Міх. Бекер. — Заметкі к з'яду рабселькораў Савецкай Беларусі	17
Я. Гершон. — Газета якога прадпрыемства?	19
Я. Эстэркін. — Яшчэ раз аб нізкім друку прамысловых арцёлаў	21

ДРУК У ПАДРЫХОЎЦЫ К СЯЎБЕ

Па прыпынку — абм запойніць месяца	24
Гр. Кугель. — Ваяну сустранем з моцным канём	26

ПРАВЯРАЕМ РАБОТУ ФАБРЫЧ- НА-ЗАВОДСКАГА ДРУКУ.

Бяспланавасць, неарганізаванасць	27
Гавораць чытачы	29

З АПОШНЯЯ ПОШТЫ

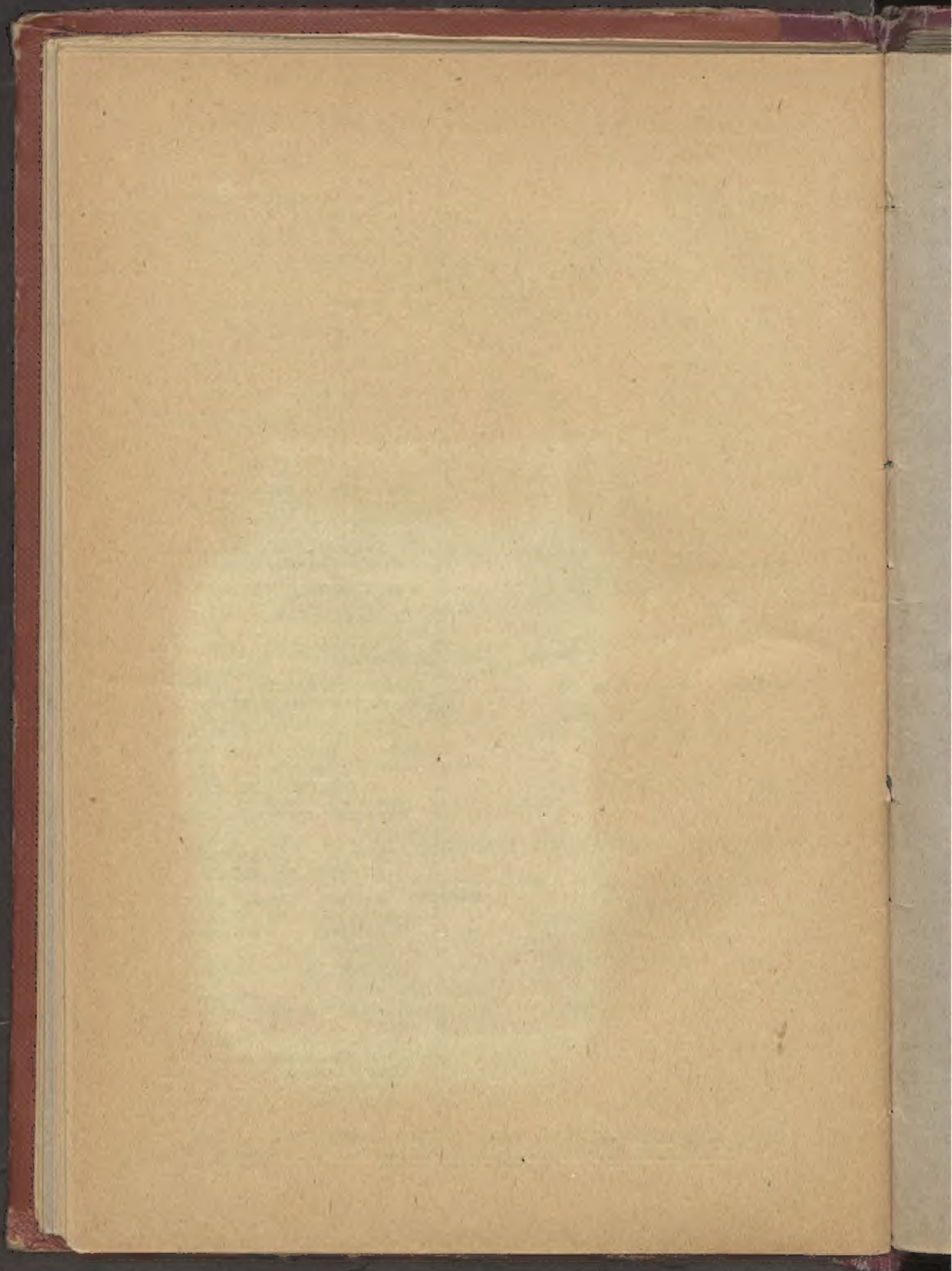
Дзуроніку прадаставілі старонкі газеты	32
--	----

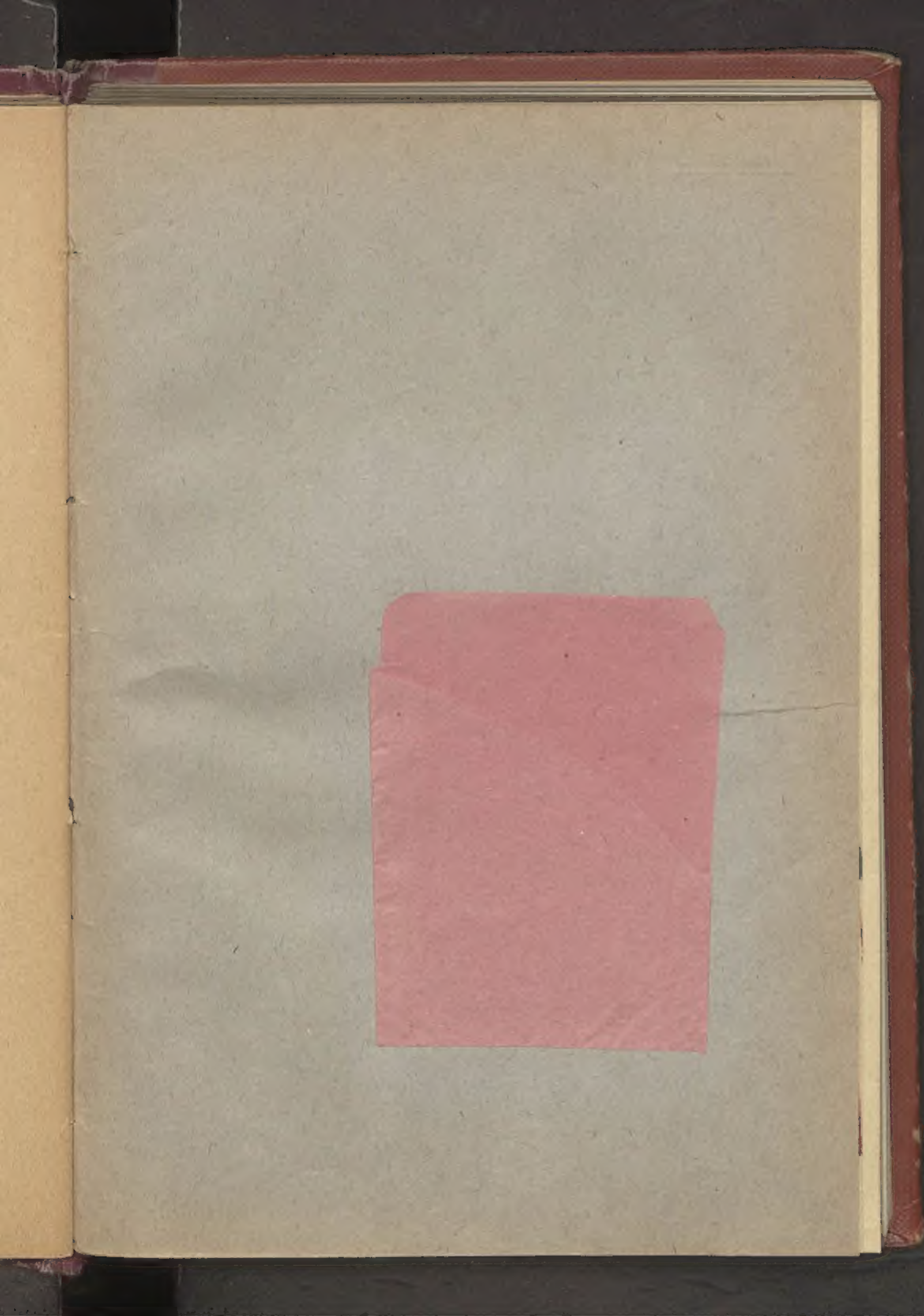
РАБОТА З РАБСЕЛЬКОРАМІ І ПІСЬМАМІ ПРАЦОЎНЫХ

Р. Додзін. — Сістэма безадказнасці і бюракратызма	33
Е. Вальфсон. — Газета, страціўшая класавую цільнасць	34

ЦЯП.ЛЯПКІНЫ ЗА РАБОТАІ

«Спецыяльныя карэспандэнты» і надзвычайны «штэфель» сельскай газеты	36
«Рамонт» — у баявую гатоўнасць	37
Дзе-ж пачатак пастаноў?	37
«Драпежніцкія з драпежніцкімі на драпежніцкі»	38
«Працяг у наступным нумары»	38

Цена 50 к.